

ERDÉLYI LAPOK

Ngs. Ramaszetter Róbert úrnak
MAGYARIA, I., Disztér 2. tp.
Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Nagy bensőséggel folyt le a királyok dunai találkozója

Ugy román, mint bolgár részen történelmi jelentőségű fordulatot várnak a megbeszélésektől

Bukarest. Saját tudósítónk jelentése. A két dunamenti város: Giurgiu és Ruszcsuk nagy politikai jelentőségű és külsőségeiben is impozáns eseménynek volt tanúja. Vendégül láthatta Károly és Boris királyokat, akik megállapított program szerint hétfőn délelőtt találkoztak Giurgiuiban, ahonnan rövid ott-tartózkodás után áthajóztak Ruszcsuk bolgár kikötőbe, majd pedig innen a Stefan cel Mare román királyi jachton hatórás kirándulást tettek a Dunán. A román király kíséretében ott volt Vaida Sándor miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter, a bolgár királyt pedig Musanoff bolgár miniszterelnök kísérte.

Agyuk ünneplő párbeszéde között.

Károly király vonata reggel hat órakor érkezett Giurgiuuba, s a király féltíz órakor jelent meg a kikötőben. Díszszázad fogadta s a polgármester hódoló tisztelgése. Tíz óra után a kikötőben horgonyzó hajók ágyuinak sortüze jelezte Boris király hajója közeledését. A bolgár parton is szóltak az ágyuk s ez impozáns ágyu-párbeszéd közepette érkezett meg Boris hajója, a „Cernamores”. A román part közelében széles ívet írt le a vizen, majd a Stefan cel Mare jachthoz simulott. Boris gyors léptekkel sietett a román jachtra, amelyen Károly király mosolyogva jött eléje és nagyon melegen megszorították egymás kezét. Bemutatták kölcsönösen a kíséretükben levő előkelőségeket. Partra szálltak. Giurgiu polgármestere Boris királyt is a kenyér és só hagyományos felajánlásával üdvözölte. Disszázad is tisztelgett. Aztán az uralkodók visszatértek a jachtra, s a tömeg éljenzése és ágyuk döngése között mentek át a bolgár partra, Ruszcsukba.

A bolgár fogadtatás egyszerű szívélyessége.

Ott a kis kikötőváros vezetősége egy főpappal az élükön tisztelgett a két uralkodóknak, s a polgármester a hagyományos kenyeret és sót Károly királynak ajánlotta fel a következő érdekes szavakkal:

— Boldog vagyok, hogy ebben a városban üdvözölhetem felségedet. E látogatás napja mindig emlékezetes lesz számunkra, épügy, mint amilyen 31 évvel ezelőtt, I. Károly király látogatása volt, éppen ezen a napon. Nem kételkedünk abban, hogy ez a látogatás hozzájárul a két ország közötti barátságos viszony megerősítéséhez.

Károly király néhány szóval mondott köszönetet. A két uralkodó ezután egy deszkából összerótt és nagyon egyszerűen díszített emelvényen foglalt helyet, ahol fogadta a díszszázad elvonulását. Az egész katonai parádé rendkívül egyszerű keretek között zajlott le Ruszcsukban, ami meglepte az idegen résztvevőket, de ami a bolgár nép jellemével és tradícióival összhangban áll.

11 órakor a Stefan cel Mare a két király-

lyal és a két ország minisztereivel kirándulásra indult Ruszcsukból. A két uralkodó beszélgetésre vonult vissza, amelynek során Károly király átnyújtotta Borisnak a Regele Carol I.-rend nagy kitüntetését. Majd Titulescu osztotta ki Károly király kitüntetésait az idegen méltóságoknak. Egy órakor intim ebéd volt, amelyen az uralkodók és a miniszterek vettek részt. Ebéd után Károly király hosszasan beszélgetett Musanoff bolgár miniszterelnökkel, Boris király pedig Vajdával.

A jacht délután öt órakor kötött ki Ruszcsukban, ahol Károly király meleg kézszorítással búcsúzott el Boris királytól, mialatt az ágyuk ismételt sortűzekkel kísérték a királyi ünnepség utolsó mozzanatait.

Az uralkodó ezután jachtján visszatért Giurgiuuba, ahonnan azonnal továbbutazott és éjjel negyed 12 órakor már megérkezett Szinjába.

Boris király a szép naptól biztosan reméli a szép eredményeket.

Szófiából jelentik: Boris király, mielőtt Ruszcsukból Szófiába utazott volna, megköszönve Ruszcsuk város vezetőségének a szép fogadtatást, ezeket mondta Stefan metropolitának:

— Biztos a reményem, hogy amilyen szép ez a mai nap, époljanak lesznek annak eredményei is.

Majd a sajtó képviselőihez így szólt:

— Elhatároztam, hogy ezután önök, újságírók, jelen lesznek minden uralkodói tevékenységemnél. Szükségem van az önök együttműködésére, hiszen mindnyájan ugyanazért a célért dolgozunk.

A lapok feljegyzik, hogy mialatt a Stefan cel Mare yachton folytak a tanácskozások, az a hír érkezett, hogy vasárnap este bolgár komitácók megátamadtak egy falut Balic mellett s hogy a román csendőrök egy erdőben bekerítették a komitácikat. Musanoff a hír vétele után kijelentette, hogy nem ismeri a részleteket, de a támadást sajnálatosnak tartja.

A yachton folytatott tanácskozások tartalmáról még a következők szivárogtak ki:

A román kormány képviselői ismertették Musanoff előtt a Vidin környékén élő román kisebbség helyzetét és javasolták, hogy a vidék népiskoláiban a román gyermekek számára heti hat román óra legyen tartható. A viszonyosság elve alapján ugyanezt kérte Musanoff a dobrudzsai népiskolákba járó bolgár gyermekek számára. Ebből kiindulva,

általánosságban tárgyalták a két ország kisebbségeinek helyzetét és megegyeztek, hogy a román, illetve bolgár kisebbségekkel szemben való bánásmód szigorúan a kölcsönösség elvére alapul a két országban.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Beszédes némaság

Irta: Paál Árpád

Számot adtunk arról a tisztelgő ünneplésről, amiben a bukaresti érseki egyházmegye részesítette Valeri pápai nuncius urat. Emberi erényei folytán is érdemes a jeles főpap az ünneplésre, de mint Öszentsége a pápa követe, Románia minden katolikusának a hódoló meghajlását önkéntelenül maga felé vonja. Sőt az ország minden lakosának a tisztelő tekintete fordul feléje, amikor a pápai nunciusban egyúttal az összes külföldi képviselők közös szószóelőját kell látnia. Jól esik tudnunk, hogy ez a jóságos nagy ember Anyaszentegyházunk melengető családi közösségében milyen közel áll hozzánk, mennyire a mi testvérünk. Ez a testvéri szeretet és bizalom ünnepelte őt most Bukarestben is.

Többféle nyelven megszólalt hozzá az üdvözlés szava. A nuncius úr tréfásan meg is jegyezte, hogy nem tud annyi nyelven válaszolni, amennyin köszöntöttek. A köszöntés sok nyelven között a magyarral nem terheltek, bár éppen Bukarestben magyarnyelvű római katolikusok több ezren vannak. Dícséretesen az ő nyelvükön is tartanak az úgynevezett „barátok templomában” szentbeszédet. A háború előtt többszáz gyermekkel népesített iskolájuk is volt, ami az új időkben eltűnt, de ez bizonyosan csak a háború utáni sok zavarnak a következménye. Ha az iskola el is tűnt, a magyar családok megmaradtak, sőt újabb betelepülésekkel tetemesen gyarapodtak. Ez az állapot vissza kell, hogy hozza a régen megvolt iskolákat is.

A bukaresti érseki egyházmegye különben a többi romániai római katolikus püspöki egyházmegyének is bizonyos mértékben összefoglalója és magasabb képviselete. A konkordátum legújabb kiegészítése az erdélyi egyházmegyében lévő Státusszervezetre, illetve az ebből alakult egyházmegyei tanácsra nézve is az érsekségnek rendkívüli felügyeleti jogot biztosít. Az érsekség ilyen országos jellegű vonatkozásai viszont a romániai magyarság római katolikus részét is az ország minden részéből vonatkozásba hozzák az érsekséggel. Mikor tehát ez a magas egyházi képviseletünk a pápa Öszentsége követét Bukarestben ünnepelte, nevünkben is szólott.

Hogy a nyelvünkön is nem szólott, azt nem sértődéssel említjük fel, csak szelíd emlékeztetni akarással. Ugyanis Romániában Erdély és Bánság területén mintegy 700 ezer főnyi a latin szertartású római katolikus magyarok száma, az Ókirályságban is vannak 30—40 ezren, Moldvában is 50 ezren, s Bukovinában tizezren. Egész Romániában tehát 800 ezer főnyien vannak a római katolikus magyarok, vagyis a latin szertartásuk között minden más népnél, még a németnél is százezres számokkal többen. A legtöbben vagyunk. Ilyen vezető néparányunk mellett is azonban némáknak látszunk, mikor Öszentsége követének közénk érkezésén örvendeni szeretnénk. Bizonyára Öszentsége követe ezt a beszédes némaságot is jóságos szívébe fogadja.

Beszédes némaságunkban emlékezés van és remény. Emlékezés arra, hogy nemzetünknek

Legszebb leány-könyvek

CSABA MARGIT: *Amit a serdülő
leánynak tudnia kell.* — 100 lei
GERELY JOLÁN: *A mai leányok
útja.* — 120 lei
JAMBOR LÁSZLÓ: *Levelek hugom-
hoz. I-II-III. rész, füz. 120, kötve 160 lei
és portó.*

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

a kereszténységért való vére hullása benne zuhog a világtörténelem örök folyamataiban. Egyéb teljesítményeink is a kereszténység érdekében olyan szépek és nagyok, amilyenek csak sokszázados meggyőződésekből és őszinte vallásosságból fakadhatnak. Szélfű, de határozott öntudattal mondhatjuk, hogy mi is bőven és sok megpróbáltatás között részesedtünk a hitűség isteni kegyelmében. Voltunk végső bástyafoka a keresztény művelődésnek, s megfogytunk ebben a szerepben, de meg nem törtünk. A jó Isten meg is próbált, de meg is tartott. Nincs erkölcsi folt népéletünkben, amiért szégyelni kellene magunkat. Az egyház, amelyik kilencszáz évvel ezelőtt megszentelte nemzetünket, a magyarságot ma is ott találja maga körül.

Reményünk van rá, hogy ugyanez az egyház kisebbségi sorsunkban is meglát minket. A német konkordátum bizonyítja, hogy nép-kisebbségi területen is az egyház anyai gondoskodása megvan minden gyermeke iránt, minden népe iránt, bármilyen nyelven is beszélünk. Romániában a hatalmasok közül némelyek szeretnék a magyarság és katolicizmus viszonyát egymással szembeállítani és kényes kérdéssé kiélezni. Mi tudjuk, hogy vallásunkban isteni bölcsesség van, amely megvéd az emberi gyarlóságok zavaró és elhomályosító akarásaitól. Megvéd attól, hogy nemzeti érzésünket vallásunk nemzetfölöttisége címén eltagadhatni, elfeledtetni tudják velünk. Sőt ellenkezésképpen: éppen szent vallásunk az, amely erkölcsi erejét beleönti nemzeti érzésünkbe is. Ekként tesz képessé arra, hogy úgy megállhassuk helyünket a népek között, mint a többi érdemes népek, akik éppen azért jó fiai nemzetüknek, mert erősek és hűségesek hitükben.

A jó Isten szava minden népek nyelvén

szól, a miénken is. Minden népek nyelvén meghallgat, a miénken is. Egyházunk a jó Isten intézménye, s így egyházunk földi szervezetei, megbízottai, követői Isten szavát és Isten meghallgatását kell, hogy közvetítsék minden nép számára. A mi számunkra is, akik nyolcszázévezren vagyunk római katolikus magyarok Romániában. Legtöbb számuk, legnagyobb néparányuk az ország többi hasonló szerartású népei között. Önmagában vett számunk szerint is olyan nagy tömegűek vagyunk s társadalmilag is olyan mindenirányú tagoltságúak, hogy ezzel is életképes népegységét alkotunk. Másvallású, de egynyelvű

testvéreinkkel még életképesebb ez a nép-egységünk. Ettől a mi katolikus vallásunk se tagadhatja meg a maga világmagaslatának a támogatását.

Most mindezt csak beszédes némasággal hisszük és reméljük. De hisszük és reméljük, hogy a Szentsek bukaresti követét saját nyelvünk előszavával is köszönhetjük, tőle népünk kegyes figyelembetartását kérhetjük s a jóságos követ így is tökéletesen meg fog érteni minket. Beszédes némasággal gondolunk most multunkra és jelenünkre, de hisszük és reméljük a jövőt, hogy mi is szólhatunk és minket is meghallgatnak.

A magyar származású Cotrusné Szántó Erzsébetnél, a világhírű zongoraművésznőnél

Arad. Saját tud. A napokban átutazott Aradon Cotrus Aron, a varsói román követ-ség sajtóattaséja, aki rokonait kereste fel itteni tartózkodása alatt. Az ismert költő és diplomata családjának Nagy Sándor utcai lakásán a költő attasé felesége, Cotrusné Szántó Erzsébet, a világhírű zongoraművésznő fogad. A feltűnő szépségű fiatalasszony magyar származású és magasba ívelő művészi karrierjét Kolozsváron kezdte.

— Az uram, sajnos, már elutazott, — mondja kedvesen. — Helyette talán én mondhatok egyet-mást, mert hiszen a lengyeleket és a varsói viszonyokat én is jól ismerem.

— Hogy Varsó szép város volna? Ez tudás. Egy nagy falu. De vonzó. Kedves. A szép fogalma többet követel. Szép város... Például Pest. Igen!

— A lengyel-magyar barátság? Óriási! Testvérepek, ez elvitathatatlan. A lengyel-magyar arisztokrácia mulató, kedves bohémiaja, az átpoharazott éjszakák örökre összekovácsolták ezt a két gallér nemzetet. Es találunk bennük ezenkívül még számtalan rokonvonalat. ...De hagyjuk talán a politikát. És ez engem kevésbé érdekel. En a színpóniák szerelmese vagyok!

Egy finom kötésű bőralbumban kritikákat mutat. Párizs, London, Milánó, Newyork hatalmas laporganumai hajlanak meg ezekben művésze előtt.

— Kiért lelkesülnek leginkább a franciák, angolok?

— A franciák csak a modern zenét szeretik. Kifejező eszközüik egyedül a dzsessz. Az amerikaiaknál, mint mindenben, itt is első a technika. A newyorki, csikágói hangversenytermekben Mozartot játszani merészség! Mi lelket keresünk a muzsikában. Nekik gép kell. Egyes népeknél viszont a patriotizmus győz. A lengyelek nem szeretnek mást, csak Chopent. Nekem hosszú lelkitréning után sikerült felülemelkednem nemzeti érzelmeimen. Számomra minden idők legnagyobb muzsikusa Beethoven. Kevesen tudják, hogy versírással is foglalkozom.

Felolvas néhányat. Költeményeinek minden sora finom, mély hangulat hajlékony rimcsengésben. Búcsúzóul valódi varsói csokoládéval kínál.

— Nem kedveskedés — jegyzi meg mosolyogva, — csak beigazolása annak, hogy Varsóban kitűnő csokoládét készítenek. Az ipar és kereskedelem egyébként is fejlett a lengyel fővárosban.

— Téli turnéra Litoniába és Rigába megyek. Elviszem oda a nyugati muzsikások üzenetét. Ezeknek a népeknek lelki világát még nem ismerem. Számomra tehát ez az út nem csak egyéni sikerkeresés, hanem az emberi lelkek mélyében való búvárkodás, amely új megismerést döbbenetes új csodákat jelent.

Horváth Imre.

Részletek Papini „GOG“ című könyvéből

Fordította: Dr Nyisztor Zoltán.

LÁTOGATÁS WELLSNÉL.

London, május 17.

H. G. Wells ujságírónak nézett engem.

— 1866-ban születtem — mondotta hirtelenül, egy bőrfotelre mutatva, — még pedig a Kent kormányzóságbeli Bromleyben. Eleinte tanonc voltam egy divatruházban, majd biológiát tanultam. 1886-ban megalapítottam a Science Schools Journal című lapot, amelyben első cikkem Szokratesről jelent meg.

El kellett magyaráznom, hogy ki vagyok s hogy eszem ágába sem jut azt kívánni, hogy a „Who's Who“ adatait, amelyeket már ismerlek, vele előszóval is megismételtessem.

— Hát akkor mivel szolgálhatok?

H. G. Wells biztos fellépésű, kövér ember, aki azonban inkább valami falusi jószágigazgató, mint egy író benyomását kelti. Jól táplált, pirosposztag, kerek, kövér arca olyan, mintha azt mondaná: ide a papirokat; meg-egyeztünk!

Semmi sincs benne a költőből, az álmodozóból, vagy a bölcselőből. Örökre megna-

rad divatkereskedőnek. Kendők és kalapok helyett harminc év óta tudományos utópiákkal, regényes szenzációkkal, vasárnapi történetekkel és elbeszélésekbe öntött paradoxonokkal kereskedik.

Hogy beszédre indítsam, el kellett mondanom, hogy körkérdést akarok intézni egész Európához az emberiség jövődősorsáról. Alig hogy a „jövendő“ szó a füléhez jutott, Wells felélenkült.

— Ön bizonyára tudja, — mondotta, — hogy a jövődős kutatása és előrelátása az én szakmám és hogy ebben az országban senkinek sem sikerült még ezt előlem elkáparítani. Angolországban az irodalom területén három magas hivatalnok van. Egy nemzeti bárd és ez Kipling, egy nemzeti bohóc, Shaw és egy nemzeti próféta és ez én vagyok. 1901 novembere óta, vagyis amikor az Anticipations-t megjelentettem, főfoglalkozásom a jövődősmondás lett. Tudományos jövődősmondások, mechanikai, csillagászati, élettani, politikai, katonai és társadalmi jövődősések. Semmi sem került el a figyelmemet. Ennél magasabbra az emberi esz nem vállalkozhatik. A vallás is, mind a pogány vallás a maga oraculumával, mind a zsidó a maga prófétaival, a jövődősre van alapítva. Sőt a tudomány is, amint azt Ostwald és Ponicaré bizonyították, egyedüli célja a jövődősmondás. Az én dicsőségem éppen abban áll, hogy

az irodalom piacán is győzelemre segítettem a jövődősmondást.

Wells ekesszólását telefonberregés zavarta meg.

— Hány szó legyen? — ordította oda a próféta távoli partnerének. — Melyik napra? Well, 6000 szó, május 25-ikére. Well, good bye!

Egy új jövődősmondásról volt szó a Westminster Gazette számára — folytatta Wells felém fordulva. — Olvassa majd el, ez éppen Önnek való lesz. A tartalmát azonban már előre jelezhetem. Mielőtt még a mi századunk félig lepereghetne, egy irtózatos világháború fog kitörni, amely az emberiségnek legalább háromnegyed részét el fogja pusztítani. A légi és a kémiai harc technikája, amely a legközelebbi években új és féltelmetes előrehaladásokat fog tenni, el fogja törölni a történelmi különbséget katonai és polgár között. A világ legnagyobb városait le fogják rombolni, a kisebb városokat is szét fogják dúlni és ki fogják irtani. A legmagasabb kultúrközpontokat elhagyvasztják és szétszórják, az ipartelepeket pedig megsemmisítik. S ha majd a háborúnak, vagy jobban mondva, ennek a tömegvérengzésnek gáz- és municióhiány miatt végeszakad, alig marad a földön néhány millió megfélemlített lény, akik a legszegényebb és legkevésbé civilizált vidékekről származnak. Az intellektuelek, a vezetők és a mérnökök mind elpusztulnak és az életben maradt felbarbárok még csak megközelítőleg sem lesznek képesek visszaállítani azt a kultúrát, amit ők csak kívülről ismertek. Az élet

Meg
kedéseke
megfők
azoknak
akiket a
kés bün
ma sem
az elítél
mentén
ket.

Vég
nyog ja
togatja

A t
adtak k
ket.

Mu

kező ki

— I

más a k

fejldés

tek, mi

nek az

érezhető

arra h

eléged

Mu

hónap

lescu l

Vaj

—

amelyb

részesít

munka

arra, h

remény

jövetell

az a le

széltük

ország

Tit

—

de azt

got azo

nen

ten

lan

—

A blok

lást je

akarju

—

lendítő

titkait

ni. A

csak t

gyarak

La

fognak

több

romb

ják b

sem f

nálab

get é

halotta

teljes

meg r

erdők

köbor

öten

büszk

Ameri

lakni,

kultúr

Es ak

hossz

Külön

majd

szamá

—

ra. Al

gyors

és he

hoz f

(Tudósításunk folytatása az 1-ső oldalról.)

Megbeszélések után, hogy milyen intézkedéseket lehet hozni a komitácsi-támadások megfékezésére, majd Musanoff előterjesztette azoknak a dobrudzsai lakosoknak a panaszát, akiket a katonai hatóságok a háború alatti szökés büntetéseért távollétükben elítéltek s akik ma sem térhetnek haza szülőföldjükre. Ezek az elítéltek ma Bulgáriában a román határ mentén élnek és szaporítják a határincidenseket.

Végül azt a hírt közlik a bolgár lapok, hogy januárban Boris király Bukarestben látogatja meg Károly királyt.

Musanoff, Vaida és Titulescu lelkesülten nyilatkoznak a nap várható eredményeiről.

A találkozási hivatalos közleményt is adtak ki, amely felsorol bizonyos külsőségeket.

Musanoff bolgár miniszterelnök a következő kijelentést tette:

— Remélem, hogy a mai nap fontos állomás a két ország egymáshoz való viszonyának fejlődésében. Bővebb nyilatkozatot nem tehetnek, mindössze annyit mondhatok, hogy *ennek az eseménynek az eredményei rövidesen érezhetőek lesznek*, azért minden okom megvan arra, hogy a mai nappal nagyon meg legyek elégedve.

Musanoff kijelentette végül, hogy a jövő hónap folyamán visszaadja Bukarestben Titulescu látogatását.

Vajda így nyilatkozott:

— Mélyen meghatott a lelkes fogadtatás, amelyben a szomszédos bolgár nép bennünket részesített. *Ez kezesség a jövőre nézve. A két munkaszerető népek minden oka megvan arra, hogy barátoknak tekintse magát és hogy reményét vesse a béke tartósságába.* Az összefüggéssel nagyon meg vagyok elégedve, mert az a legszívélyesebb módon folyt le. Megbeszéljük az összes kérdéseket, amelyek a két országot közvetlenül és közvetve érintik.

Titulescu ezeket mondotta:

— Még nem lehet semmit se jövedőlni, de azt hiszem, jó munkát végeztünk. Egy dolgot azonban le kell szegoznünk:

nem balkáni blokkot akarunk létesíteni, ahogy tevékenységünket a holland és az angol sajtó jellemezte, hanem szövetségeket akarunk kötni.

A blokk fogalma valakivel való szembe fordulást jelent, mi azonban csak konszolidálni akarjuk magunkat a béke érdekében.

Csakis a valódi Aspirin-tabletták

a „BAYER“ kereszttel biztosítják a gyors hatást. Ügyeljen a vásárlásnál az eredeti csomagolásra a BAYER-kereszttel és utasítson vissza erélyesen bármilyen hasonló pötygyártmányt.

ASPIRIN

lendítő erői kivesznek, a hatalom és tudás titkait vagy elfejtik, vagy nem fogják ismereni. A tűzvészektől megmenekült könyvtárak csak tüzelőtől fognak szolgálni a templomok és gyárak romjaiban megbúvó embereknek.

Lassanként az utolsó szerszámok is el fognak romlani és az emberek nem lesznek többé képesek ujakat csinálni helyettük. Szétrombolt gépek elrozsdásodott csontvázaik fogják borítani az új pusztaságokat, de senki sem fogja tudni többé összeállítani és használatba venni azokat. Mielőtt ez a század véget érne, a megmenekült hordák, amelyek a halottak művét feltámasztani képtelenek, a teljes vadság állapotába fognak visszaesni. A meg nem művelt földeken kinőnek újra az erdők és gyanus és ellenséges törzsek fognak kóborolni bennük, élelem után vadászva. Még ötven év sem kell hozzá és a tudományára büszke Európát és a gazdagságában kéjelgő Amerikát neoprimitív barbár csordák fogják lakni, akik a XVII. és XX-ik századig terjedő kultúra rövid virágzását el fogják felejteni. És akkor az egyetemes történelemnek egy új, hosszú és fáradságos fejezete fog elkezdődni. Különböző részleteket és bizonyítékokat majd a Westminster Gazette utolsó májusi számában olvashatja.

Ez gyengéd figyelmeztetés volt a távozásra. Alig hogy kiléptem a szobából, az írógép gyors kattogását hallottam. Wells ült mellette és hetvenhetedik jövendölésének a megírásához fogott.

LÁTOGATÁS G. B. SHAWNÁL.

Az öreg G. B. Shaw igen udvariatlanul fogadott.

— Mint a korlátolt emberek mind, bizonyára Ön is bohócnak tart engem — mondotta — és valószínűleg reméli, hogy tréfáimmal fogja elűzhetni unalmát.

Szeretném ebből kiábrándítani. Az angolok és általában azok a naplopók, akik olvasnak és színházba járnak, bohócnak tartanak engem. Pedig születésemnél és hivatásomnál fogva én vagyok a brit birodalomnak legkömolyabb embere. Mint tudja, kezdetben fabianus voltam és Ibsen rajongója. Ez a két szimpátia már elég bizonyosság amellelt, hogy teljesen antikomikus természet vagyok. A fabianizmusban és ibsenizmusban ugyanis a humornak a legkisebb nyomát se lehet felfedezni. Az előbbi arra törekszik, hogy két vagy három század alatt a munkásokat megannyi kispolgárrá változtassa át; az utóbbi szerelné, hogy az emberi érintkezésben az őszinteség uralkodjék, ami természetesen azt lehetetlenné tenné. A fabianizmus a homeopáták szocializmusa, az ibsenizmus pedig az anarchisták erkölcsi iránya. Egyiket se lehet valami víg dolognak mondani, — jószándékú baromítások, tehát éppenséggel nem mulattatóak.

Láthatja tehát ebből, hogy az én bohóc hírem éppen olyan indokolatlan, mint Byroné, hogy költő, Shakespeareé, hogy drámaíró. Az előbbi műkedvelő vitátkozó, az utóbbi filo-

zofáló lírikus volt. Nem azért mondom ezt, hogy ezzel a két alakkal magamat összehasonlítsam, mert biztosan elismeri Ön is, hogy messze fölül állok mind a kettőnek, úgy hogy észszerű összehasonlítást nem lehet vonni közöttünk. Én egyedül azért sajnálom az embereket, mert senkinek sem lehet az a szerencséje, hogy B. Shaw lehessen.

— De hogyan támadt akkor az Ön... humorista híre?

— Azonnal meg fogom Önnek magyarázni. Én író ember vagyok, már pedig a londoni csöcselék számára, vagyis akik könyveket és újságokat vásárolnak, minden író éhenkórász vagy bohóc. Miután nem akartam éhenhalni, a bohóc szerepét vállaltam. Ön bizonyára tudja, hogy Írország az a föld, amely Angolországnak a hírességeket szállítja: Scotus Erigena, Gholdsmith, Sheridan, Burke, Sterne, Berkeley, Swift, Wellington, Thomas Moore, Yeats, Oscar Wilde, Joyce — mind írók voltak. Írók nélkül sohasem tudta volna meg Angolország, hogy micsoda Lilliput és nem győzte volna le Napoleont. Egy balti gróf, Kayserling mondotta, hogy az angolok hasonlítanak az állatokhoz. Hogy mindent megértsen, íme én vagyok ezeknek az állatoknak a madár-ijesztője. Ezeknek a némáknak nincs meg a bátorságuk, hogy beszéljenek, helyettük tehát én mondom meg az igazságot. Ez a melankolikus nép nem tudna nevetni, nekem kell tehát őket mosolyra deríteni. Ezek a masochisták nem ismerik az élvezetet és így én vagyok arra kárhóztatva, hogy addig verjem őket, amíg egy kis élvezetborzongáshoz eljut-

Katolikusok kálváriája Jugoszláviában

A hivatalos kormányzat és a pravoszláv egyház összefogott a horvát, szlovén és magyar katolikusok kiirtására

Amióta Jugoszlávia a diktatura és az azt felváltó látszatalkotmányosság és álpárlamentarizmus áldásait nyögi, a délszláviai római katolikus egyház az immár feltétlen pánszerb hatalmi törekvések és a pravoszlávizmus hol nyílt, hol burkolt támadásainak keresztüzébe került. A katolikusellenes kurzusnak lélektani rugója és politikai indoka a rendszer hasznélvezőinek az a tétele, hogy az államalkotó három délszláv néptörzs maradéktalan egységesítésének egyik főakadálya a latinliturgiájú római katolikus egyház, amely „az olasz fasizmussal szövetséget kötött a papaság és római klerikalizmus” irányítása alatt a horvátokat és szlovéneket továbbra is megtartja nemzeti jellegükben és ezzel utját állja a pánszerbizmus beteljesülésének és a szerb pravoszlávia mindenekelőtt szerb nemzeti célokat szolgáló terítő munkájának.

A papiros-offenzíva

A kormányzatnak és a szerb pravoszláv egyháznak a nagyszerb eszmében és célokban való belső összeforrottságából folyik aztán az az egyre szélesebb fronton kibontakozó támadás, amely különösen a diktatura óta a római katolikus egyházra zúdul. Így például a „Jutro” Kramer miniszterelnök helyettes lapja szerint „a szerb pravoszláv egyház kötelessége a nem szerb területeken a katolicizmust kiszorítani és Belgrádot az újjelű pravoszláv pánszlávizmus központjává emelni”. A „Narodna Odbrana”, a szerb ultranacionalisták nagybefolyású szervezetének

hivatalos lapja büszkén hirdeti, hogy „a délszláv nép (értsd: a szerbség!) elzárkózik a nyugati kultúrától”. Nikolajevics Dusan szerb író szerint a katolicizmus megrontotta és beszenyenezte az emberi lelket. A „Sokolski Glasnik” az országos testnevelési szervezet lapja, kijelenti, hogy míg a szokol-szervezet merőben nemzeti alapon áll, addig „a katolikus klerikalizmus nemzetközi és anacionális”. Nyilvánvaló tehát,

Srebrnics püspök elkobzott röpirata felpanaszolja az egyházi sérelmeket

A római katolikus egyházat sújtó jogkorlátozások és jogmegvonások egyrészt, főleg az iskolaügyre vonatkozókat, Krk (Veglia) szigetének püspöke, Srebrnics, külön röpiratban legutóbb nyilvánosságra hozta. Ennek a füzetnek is megvolt a maga különleges sorsa. A jugoszláv kormány a szerző ellen indított bűnvádi eljárással egyidejűleg elkoboztatta, amire Brünmben adták ki cseh fordításban a külföld tájékoztató-szára. A tudós püspök a röpiratban mindenekelőtt megállapítja, hogy a katolikus egyház helyzete a jugoszláv államban százsorta rosszabb, mint amilyen a háboru előtt volt. Aztán tízennégy pontban felsorolja a katolikus egyház főbb sérelmeit; ezek között a felekezeti iskolák államosítását és a fenntartásukra rendelt ingó és ingatlan vagyonértékek kártalanítás nélküli elkobzását; azt az anomáliát, hogy a főleg katolikusok lakta községek iskoláiban, mint például a Bácskában és a Bánságban mind sűrűbben szerb, pravoszláv tanítókat alkalmaznak s hogy ezekben az iskolákban a tanulókat olyan tankönyvek használatára kényszerítik, amelyek a katolikus egyházat zsarnoknak, a kultura, a haladás és a horvát nép ellenségének tüntetik fel; az egységesített új iskolai törvényeknek azt a rendelkezését, amelyek a római katolikus egyházat megfosztották az iskolai hitoktatók kinevezésének, áthelyezésének és elbocsátásának jogától; az „Orao” (sas) katolikus ifjúsági szövetség feloszlását és ezzel szemben a katolikus tanulók bekényszerítését a Szokolba, amely a Rómától való elszakadást propagálja; a katolikus papok zaklatását és üldözését, amely külö-

hogyan a szokol-intézmény sohasem élhet őszinte és tartós békében „a katolikus klerikalizmussal”. Ami pedig a szerb pravoszláv egyház szerepét illeti, arról még az emigrációba hajszolt Pribicevics Szvetozár is kénytelen megállapítani Sándor király diktatúrájáról nemrég Párizsban kiadott könyvében, hogy „az Varnava patriarcha alatt kimondott harci szervezetté lett a belgrádi önkényuralmi rendszer szolgálatában”.

Ezzel a jobbadán még csak elvi és elméleti alapon mozgó papiros-offenzívával párhuzamosan halad a gyakorlati katolikus-ellenesség intézményes munkája, amely törvényeken, miniszteri rendeleteken és hatósági intézkedéseken át zavartalanul fejti ki romboló hatását főleg a konkordátum hiánya miatt. A katolikus egyház jogviszonyainak ez a rendezetlensége annál bántóbb, mivel a többi egyházakét már 1929 végén és 1930 elején törvényekkel szabályozták

nősen a Szokol ellen kiadott és a templomokban hirdettetett főpásztori levél nyomán öltött nagyobb arányokat; az államsegély igazságtalan felosztását az egyes felekezetek között és végül — több kisebbjelentőségű sérelmen kívül — az egyházi földbirtokoknak az agrárreform céljára való elvételét, amivel úgyszólván lehetetlenné tették, hogy az egyház a kultura, a jótékonykodás és a szociális ügyek terén reá háramló kötelességeknek és feladatoknak eleget tegyen.

Templomépítés nemlétező szerb híveknek

Ezenfelül ujabban olyan helyeken is építenek közpénzen szerb, pravoszláv templomokat és hatalmas székesegyházakat, ahol az olasz, osztrák és magyar határ mentén csak elvéve akad pravoszláv hívő. Ez eléggé igazolja, hogy a kormányzat a katolikus egyház meggyöngyítésével és intézményeinek destruálásával végeredményében a horvát és szlovén területek rendszeres szerbesítésére törekszik. Ezt a célt szolgálja egyébként a szerb pravoszláv „államegyház” hivatalos lapjában, a belgrádi Glasnik-ban néhány hét előtt közzétett vegyes házasságokról szóló új szabályzat is, amely a többi között elírja, hogy a vegyesházasságokból született gyermekek kizárólag pravoszláv vallásukat vehetnek s amely a pravoszláv házastársat kifejezetten a másik fél áttérítésére kötelezi, annak vonakodását pedig válóoknak minősíti.

A magyar katolikus külön kálváriája

A jugoszláv római katolikus egyháznak ez a kálváriája érthetően elsősorban az ottani magyarságra nehezedik. Ha már a többmilliónyi horvátság és szlovénség, a szerbeknek e két „testvérnépe” is szakadatlan jogfosztások és támadások riasztó hatása alatt áll és nemzeti létét félti ezektől, mennyivel inkább fenyegeti az elnemzetietlenítés veszedelme a csupán félmilliónyi ét hatalmi önkénynek védtelenül kiszolgáltatott délszláviai magyarságot, amelyről sokkalta nagyobb mértékben áll mindaz, ami Srebrnics püspök panasziatában teljes joggal sérelmezett.

De ha már a sérelmeknél tartunk, van a magyar kisebbségeknek, főleg azonban a kisebbség négyötödét kitevő római katolikus részének égbekiáltó külön sérelme is. Arról a teljességgel lehetetlen és tarthatatlan állapotról van szó, hogy a volt Horvát-Szlovénország és Szlovénia területén élő 85.000 főnyi magyarság az egész vonalon nélkülözni kénytelen nemcsak a magyar jegyzőt, a magyar községi bírót és orvost, a magyar kisdudóvót, a magyar iskolát és a magyar tanítót, ami egyedül Belgrádnak a kisebbségvédelmi szerződés nyílt megszegésével tettett bűne, hanem ezenfelül még a magyar könyvtárakat, a magyar egyesületeket, a magyar nyelvű hitoktatást, a magyar egyházi énekét, a magyar imakönyvet, a magyar prédikációt, a magyar papot és papképzést is.

Minden rokonszenvünk a nemzeti létéért és egyháza jogaiért tiszteletet parancsoló elszántsággal és szívósággal küzdő horvát és szlovén nemzetet, de minden szeretetünk és féltő gondunk azé a magyarságé, amelynek lelki gondozása és nemzeti jellegének épségben tartása ma inkább mint valaha sok gondoza okoz az egyháznak

(P. I.)

„Erdélyi Lapok” könyvei:

CSURÓS E.: Csillagszállás — 60 lei
WALTER: Napsugarak. I.—II.—III. rész — 170 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Szentáldozás—Életforrás. — 80 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Az isteni nagy szentség — 80 lei és portó.

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

nak. Az angoloknak előbb felsorolt különös tulajdonságain alapszik az én meg nem érdemelt sikerem.

Ha Anglia kimélettenségben annyira előrehaladott ország volna, mint az iparban, én bizonyára valami obszkúr kis, rosszul fizetett újságíró volnék. Franciaországban van legalább is száz Shaw, akik észrevétlenül eltűnnek. És éppen ebből kifolyólag vagyok a háború megszámlálhatatlan áldozatainak egyike. 1918 után a Viktóriakori Angolország végérvényesen meghalt, az angolok lassanként elfogulatlanok, erkölestelenek, szkeptikusok, cinikusok, kicsit Freud-bolondok, kicsit bolsevikiek lesznek és nem riadnak többé vissza egy jól megrendezett botránytól. Népszerűségem ennek következtében szemmel láthatólag fogy. Addig, amíg csak én lobogtattam a vörös posztót John Bull előtt, az üzlet nagyszerűen ment. Mióta azonban az angol bivalyok lassaként hozzászoktak a vörös minden színárnyalatához, nem félnek többet tőlem, azaz nem mulatnak többé rajtam. Ha valami puritán reakció be nem következik, hamarosan bedugnak engem is az antológiákba. Oliver Goldsmith és Macaulay mellé. Ez volna a vesztetem! Ha az angolok arra törekednek, hogy hozzám hasonlóak legyenek, nem marad más számomra hátra, mint feleselni methodista prédikátornak Mrs. Grundy mellé. De ahhoz túlságosan öreg vagyok, hogy a hazugság iskoláját újra kezdjem.

— Öreg? Nem venni észre, a szelleme még húszesztendő s!

— Egy kezdő számára nem rossz! Az Ön bókba csomagolt vádjai nem rossz. Ezzel udvariában azt akarja mondani, hogy úgy gondolkodom, mint egy gyermek. Nem haragszom érte. De legalább is hatvan okom van arra, hogy korommal ne legyek megelégedve. Az élet egyetlen kellemetlensége a halál. Hízen legalább is egy század kell ahhoz, hogy egy embernek a nevelését befejezzük és legalább két század kellene ahhoz, hogy gyümölcsöt is láthassuk. Ehelyett azonban kikötünk Voronoffnál, aki többet tett a majmok tisztaságáért, mint az emberek halhatatlanságáért. A tudomány haladásáról szóló fecsegés nem egyéb, mint szemérmetlen pletykálgatás. Amíg a tudomány meg nem szünteti a halált, nem tett semmit. Mit nekem, hogy félóra alatt Londonból Newyorkba repülhetek, ha egy szép napon mégis csak egy sírkő alá dugnak elporladni!

Ennél a pontnál elkomorodott és ráncba-szökött Shaw arca. Egyideig töprengve állott meg, majd ismét hozzám fordult és vad dülvél kifakadt:

— Nincs Önnek valami titkos szere a halál ellen? Nincs? Akkor tűnjön el gyorsan, különben nem tudnám, hogy mit kezdjek egy másik halálraszánttal. En nem vagyok bohóc, sőt én vagyok az emberek között a legkomolyabb. En vagyok az egyedüli, aki semmit sem akar tudni ebből a groteszk kimédiából, amely olyan, mint egy temetés.

Igy szólva, hátat fordított nekem és elfutott, hogy nyaralójában elrejtőzködjék.

Ami

Novembertől kiadó figyelemre méltó, a halálról, a hüllött színekről, a halálról. A mint a kopor, csonok, tomzongatják le, denütt elmul.

A virágzásában annál teljesebb gyogy. Kegyetlen hüllött virág, a lobogó s, vel letéri a za az ifju, derképeire h, anyja keblé, gadjá a jeg, szonyt s kir, anyát. S vaj, jó Istennek, ban öröme, gunk, fájda, nem indifá, ze közülünk.

Nem. Ist, től minden, ember egy, A halál bün, beváltott b, kalmazza ez, maink enyh, be. Meglobo, künkben a, rit a halál, dalomtól sz, beeső szívü, örök élet n, feltámadást, ben. S min, lélekké mi, toporzékoló, pem, kiolto, dobogjon, n, násáig bold, elégedetlen, bántják a, kedik igazá, fájdalom, imára ku, „Atyám, le, juk, hogy v, re béke sz, jutalma vá.

Az emb, kozása örö, tet, ahol a, demelt bün, ahol valór, ságos kiegy, a nirvana, mista gon, Eszerint a, ajtaja, am, zán ráeszn, mérhetetlen, nagy igaz, kévá kell.

A nyu, len jóakar, mulástól i, biztasd m, élet derüj, arról, hog, halál fagy, fonnyad, szinpompá, szemed s, csesét. M, lengő fűr, ma homl, és ridet, zik életet, kálásztan.

Amiről a sírhantok beszélnek...

November hónapjában egy hatalmas, velő-kígható figyelmeztetés hangja reszketteti meg a mindenséget. Az elmulás, a halál szörnyű gondolata kísért mindenfelé. Lábaik alatt a fák lehullott színes, száraz levele vérfagyasztó komolysággal hirdeti: emlékezzünk az elmúlásról, a halálról. A fák csupasz ágai egymáshoz ütődve, halálról. A fák csupasz ágai egymáshoz ütődve, mint a koporsóban porladozó koponya és lábszár-csontok, tompa, halált muzsikáló zenéje megbor-zongatják lelkünket. S bármerre nézünk, mindenütt elmúlást, feledést és halált látunk.

A virágzó pompájában oly díszes, változatos-ságában annyira gazdag élet fölött ez a kérlelhetetlen fagyoskezü rém végigsuhintja kaszáját. Kegyetlen hódító útján elsárgult falevelek, lehullott virágszirmok meredeznek, özvegyi fátyol a lobogó s árvák jajszava az induló. Csontkezeivel letöri a feslő bimbót az élet tavaszán, áthuzza az ifju remények számításait s az élet tündéreképeire hirtelen szemfedőt borít. Letépi édes-anya kebléről a hön szeretett gyermeket, elra-gadja a jegyestől az élet tavaszán a menyasz-szonyt s kiméltlenül elveszi a csecsemőtől az anyát. S vajjon mindezt miért? Talán annak a jó Istennek, akit jóságosnak mondunk imáink-ban öröme telik a sírhantokban? Szomorúsá-gunk, fájdalomunk s záporként hulló könnyeink nem indítják meg a Mindenhatót, hogy számü-zze közülünk örökre a halált?

Nem. Isten más távlatból, szemszögből lát és ítél mindent. A hangya egy emberaraszra; az ember egy istenaraszra lát, tartja a közmondás. A halál büntetés. A legelső bűnnek megígért és beváltott büntetése. Isten azonban, amikor alkalmazzza ezt a legszörnyűbb büntetést fájdal-maink enyhítésére Atyai jóságát helyezi előtér-be. Meglobogtatja a keresztény tanítás által lel-künkben a hit fátylát, amely világosságot der-ít a halál sötéttségébe; a vigasztalhatatlan fájdalomtól szenvedő, tépelődő és már-már kétség-beeső szívünkben új reménységet fakaszt; s az örök élet megnyugtató biztos tudatában igéri a feltámadást s soha meg nem szűnő örök szeretet-ben. S nincs igaza az embernek, amikor dacos lélekkel mindenről megfordulva szívéhez kap s toporzékoló tehetetlenségében azt mondja: kité-pem, kieltom, hogy többé ne lánogoljon, többé ne dobogjon, mert úgy érzem szívem utolsó dobba-násáig boldogtalan és szerencsétlen vagyok. Ezek elégedetlenkedő és káromkodó szavak s ezek bántják a legjobban a Mennyei Atyát. Az visel-kezik igazán emberül és katolikus módon, aki a fájdalom, megpróbáltatás s gyász közepette is imára kulcsolt kézzel így tud imádkozni: „Atyám, legyen meg a Te akaratod!” Hiszen tud-juk, hogy vége lesz a szenvedésnek s a szívünk-re béke száll s a kiállott szenvedésnek felséges jutalma vár.

Az embernek egész lényé, minden megnyilat-kozása örök életet sejt, vár és követel. Örök éle-tet, ahol a jók jutalomban s a gonoszok megér-demelt büntetésben részesülnek. Örök élet kell, ahol valóra válik majd a mindig óhajtott igaz-ságos kiegyenlítődés. Természetünkkel ellenkezik a nirvana, a megsemmisülés, félre tehát a pesszi-mista gondolatokkal az embernek örök élet kell. Eszerint a halál egy új magaslatos életnek az ajtaja, amelyen ha átléptünk, akkor fogunk iga-zán ráésmélni küzdelmeink, fáradsaimaink meg-mérhetetlen értékére. Ezeket a gondolatokat, nagy igazságokat meg kell szívlelnünk, magun-kévé kell tennünk.

A nyugovóra terő természet oly félreérthetel-ten jóakarattal figyelmeztet, haláltól remegő, el-mulástól iszonyodó ember. Készülj rá erre. S ne bíztasd magad, hogy talán még fiatal vagy s az élet derűje mosolyog hajnalarcodon; ki biztosít arról, hogy még ifjúságodban rá nem leheli a halál fagyos lehelletét, amelytől arcod rózsája el-tonnyad csakhamar, miként a dértőlérített színpompás virág. Ma még fénylőn csillámlik szemed ságára; holnap talán a halál kioltja mé-cesét. Ma még hullámos haj omlik vállaidra, lengő fürtjeiddel pajkosan játszik a szellő fuval-ma homlokod körül, de holnap talán szemfedő és rideg sir takar. Ma még ritmusosan hullám-zik életerős kebled, mint a végtelenbe hullámzó kalásztenger, de az ésbontó szépség is ki van

téve a halál szeszélyeinek. Ma báltorem vár, öröm, kéj, gyönyör, pompa, kényelem és tisztelet s holnap rémséges sírhalom. Gondolsz-e arra, hogy dédelgetett s lelked rovására elkényeztetett tested utálatos férgék eledele lesz s lelkednek most kezdődik élete. De vajjon milyen élete! El-mulatott, elpocsékolt élet után milyen örök élet jöhet?

Tested, amelyet az élet küzdelmei között hur-colsz, egész egyéniséged, amely dolgozik, pihen, élvez, szenved, gyűlöl és szeret, egész lényed, amelyet énednek nevezesz, egyszer megszűnik, kihál s helyén csak holttetem, salak marad. Gondold meg, hogy lesz idő, amikor nem hal-lodd többé a madarak énekét, nem látod a virá-gok nyílását, nem érzed a tavasz üdítő lehelletét, amikor az egész természet, szeretteid s minden, amihez érzelme csatol, idegen lesz előtted s a világ nélkülőd gördül tovább megszokott útján s te nem élvezheted a létezés szenvedéseit.

Fájdalmas érzés a halálban örökre elválni azoktól, akiket igazán szeretünk. Sok embert a kétségbeesés örvényébe taszítana a veszteség, ha a vallás nem nyújtana vigasztalást, amidőn az örökkévalóság felé mutat s a lélek halhatatlan-ság tanát állítja szemünk elé.

Az ember ösidők óta emléket állít szerettei sírhalmá fölé, a sirt csakhamar mohhal takarja be az idő, a kegyelet repkénnyel fonja körül az emlékkövet, mindez muló emlék csupán, de Isten a halhatatlanság fátyolát lengeti a sírdombok körül, hogy azzal törüljék le könnyeiket mindazok, akik a halottakat siratják.

A barlangtemetők, dolmenek, egyiptomi sziklasírok, a római kolumbáriumok, a kata-kombák, a kolostori kripták, Saint Denis király-síriai, a Pantheonok, a Valhalla, a modern mau-zoleumok, akárcsak a természet népek különféle síriai, mind a halál termeszetei ugyan, de vala-mennyi az emberiségnek a lélek halhatatlansá-gáról való meggyőződéséről tanuskodik. A leg-régibb sírleletnél is megtaláljuk a szertartás-nyomat, már pedig, ahol az emberek szertartá-sokat végeztek, ott kellett lennie a hitnek is, amely földöntúli életet ígér az embernek. S ha

Halottak napján

Egész könyvtárt
pótol a

SPIRAGÓ:

ELNÖTTEK KATEKIZMUSA

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-
kitünőbb predikációs témáknak, elő-
adásoknak valóságos kincsésbányája.
15 nyelvre fordítottak le. Németben
eddig 10 kiadás. — A három kötet nagy
nyelvacadformában, 1200 oldal, igen szép
és áttekinthető nyomdai kivitelben, a
penz előzetes beküldése mellett.

kötve csak 420.— lei, füzve csak 360.— lei.
ésportó. Utánvétellel 20 lejjel drágább.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya

tagadni merészelné valaki az öseemberek hitét, a kövek mozdulnának meg s állanának védel-mükre. Az összemberiség természetéből folyik egy magasabb lényben való hívés. Bárhogy is nevezzék ezt a magasabb lényt, mi ebből csak azt látjuk, hogy Isten fogalma minden korban, minden népnél létezett.

Igy aztán megértjük, hogy még ma, a mo-dern huszadik században is halottak napja elő-
cstéjén elhunyt szeretteink sírhalmá fölött ki-
gyul a gyászoló kegyelet áldozati lángja, hogy
halvány világa, gomolygó füstje jelképe legyen
ama szeretet tüzének, amely szíveinkben él
megboldogult kedveseink iránt.

Az összemberiség hisz a földöntúli életben
s ez a hit megnyugtató. Miért volnék én az a
szemencsétlen, aki megvetve minden észszerű bi-
zonyítékot a nirvanát, a megsemmisülést válasz-
tanám az élet helyett? Oh nem. Egész természe-
tem tiltakozik ez ellen. Élet kell nekem. Az el-
mulás, megsemmisülés hidegen hagy engem s
csak az Istenbe vetett hit képes kielégíteni. Ép-
pen ezért meglátom a csupasz ágakon a fakadó
rügyet, a koporsón, a halálon tul az életet s fel-
sőhajtok a költővel: „Bizton tekintem mély sí-
rom éjjelét. Zordon óh, de, nem lehet az gon-
nosz, mert a Te munkád s ott is elszórt eson-
tjaimat kezeid takarják“.

P. GÁBOR ANASZTAZ O. F. M

Krisztus király ünnepély Szászfenesen

Kedves és lélekemelő ünnepség folyt le
október 29-én, vasárnap délután a Kolozsvár
közelében lévő Szászfenesen. Az alig fél éve
megalakult szászfenesi népszövetségi tagozat
rendkívül szép „Krisztus király” vallásos ün-
nepéget rendezett Illyés Ferenc ny. jegyző.
népszövetségi tagozati elnök és Bercsényi Ele-
mér plébános, tagozati titkár vezetésével. A
lélekemelő ünnepélyen, amelyen a helybéli
„Jézus Szíve” „Dalkör” s több énekeszámmal,
Illyés Ferenc elnök és Bercsényi Elemér plé-
bános lelkesítő, szép beszédekkel, Kovács And-
rás szavalattal, Paulini Margit, Szóts Endre és
Illyés Ferenc kitünő hegedűtróval szerepel-
tek. A Katolikus Népszövetség kolozsvári köz-
pontjának kiküldöttjeként Dsida Jenő, az Er-
délyi Lapok munkatársa jelent meg, aki ün-
nepi beszédben fejtette ki a Krisztus király
ünnep és a Népszövetség jelentőségét. Külön
elismerés illeti Szóts Endre tanítót, aki hos-
szú hetek fáradságos munkájával tanította
be az iskolásgyermekeket a Jézuska-király cí-
mű aktuális színmű eljátszására. Ugyancsak
ő szervezte meg és tanítja a kitünő dalárdát
is. Illyés Ferenc elnök és Bercsényi Elemér
titkár buzgó munkája virágzó népszövetségi
életet teremtett Fenesen. A kis község május
óta már öt műkedvelő előadást rendezett. A
szereplő gyermekek előadását, a résztvevő
falusi közönség figyelmes figyelmességét
s az egész község szép hitéletét példálul lehet-
ne állítani sok nagyobb község, sőt város elé.

Amerika otthagya a leszerelési értekezletet

Nem tér vissza, míg az európai államok meg nem egyeznek

Genfből jelentik: A leszerelési konferencia körében óriási riadalmat okozott Normann Dawis amerikai delegátus bejelentése, amely szerint haladéktalanul elhagyja a leszerelési konferenciát s Wilson berni nagykövét nem teljhatalommal, csupán megfigyelőként fogja képviselni Amerikát.

Amerika ezzel hangsúlyozni kívánja, hogy a konferencia az európai államok ügyeire vonatkozik, amibe Amerika nem kíván beavatkozni. Ilyenformán a felelősség Angliára és Franciaországra hárul, akik előbb-utóbb kénytelenek lesznek megegyezni Németországgal, még pedig a négyhatalmi egyezményen alapuló közvetlen tárgyalásokkal.

A helyzet már eddig is meglehetősen súlyos volt, mert a nagyhatalmak nem akarták elfogadni Henderson javaslatát, hogy a leszerelési konferenciát november 15-ike előtt hívják össze.

Genfből jelentik: Normann Dawis váratlan elutazása nagy feltűnést keltett Genfben, annál is inkább, mert az elutazást Washingtonnal való hosszas telefonbeszélgetés előzte meg.

Állítólag maga Dawis javasolta az Egyesült Államok kormányának, hogy visszatér Amerikába, mivel a leszerelési konferencia jelenlegi helyzete hosszabb időre megakasztja a komoly munkát. A javaslatot a kormány el is fogadta és visszahívta Normann Dawist.

Genfi körökben úgy tudják, hogy Amerika a leszerelési konferencia jelenlegi vitás kérdéseit tisztán európai problémáknak tekintti és csak akkor küldi vissza delegátusát a konferenciára, ha ezekben a vitás kérdésekben megegyezés mutatkozik. Ezzel mintegy elkerülhetlenné teszi a négyhatalmi egyezmény alapján történő tárgyalásokat, s így a helyzet kialakulásában Mussolininek ismét nagy szerep jut.

Éles olasz támadás a kisantant ellen a négyhatalmi egyezmény érdekében.

Rómából jelentik: Néhány nap előtt a Times-ben Lord Cecil Róbert cikket közölt, amelyben állást foglalt a Népszövetség fennállása mellett és Németország kilépése ellen.

A Giornale d'Italia most hosszasan válaszol Lord Cecil cikkére. Szembeszáll a cikknek azzal az állításával, hogy a Népszövetségben képviselt államok egyaránt egyenlőséget élveznek. Az egyenlőség — írja a lap — csak képletesen áll fenn. A kisantantnak például a többi kis államokkal szemben az adja a nagyobb jelentőséget, hogy Franciaország pénzei és fedezeti fegyverkezését. Miképpen lehet egyenlőség olyan államok között, amelyeknél az egyik fizet, a másik pedig pénzt fogad el? Nem csoda aztán, ha ezek a pénzen tartott kis államok hivatásos rendezővé válnak. Mutatja ezt a kisantantnak a német-francia viszony alakulása körüli szerepe, valamint a négyhatalmi paktummal szemben való állás-

foglalása, amely paktum pedig éppen az ellentétek elsimitását célozza. Ennek a magatartásnak a magyarázata pedig az, hogy a kisantantállamok Franciaország vazallusai és hasznot húznak abból, ha az ellentétek minél jobban kiéleződnek. Ilyenformán nem áll érdekükben azoknak elsimitása.

Franciaország fegyvergyárat vásárol. Japán a keletázsiai béke érdekében nemzetközi értekezletet hivat össze.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Franciaország megvásárolt egy angol fegyvergyárat, amelynek összes gépeit és felszereléseit Franciaországba szállítják. A fel-

Az iskolában

gyermekeit fokozott mértékben fenyegeti a fertőzés veszélye. Gondoljon rá, hogy védelmet nyújtanak a

Panflavin-pasztillák

BAYER

szerezések között nehéz mozsarak és gránátok gyártásához szükséges gépek is vannak.

Tokióból jelentik: Araki japán hadügyminiszter javaslatot tett, hogy 1935-ben Tokióban nemzetközi értekezletet hívjanak össze. Ez alkalommal megvitatnák Kelet-Ázsia tartós békéjének előfeltételeit, a Kellogg-paktum szükségessé vált módosítását és Szovjet-Oroszországgal kötendő megneemtámadási egyezmény lehetőségeit.

Készül az új francia kormány programja

Sarraut is megtagadja Amerikának a fizetést. Többmilliárdos beruházással nemzeti munkatervet valósítanak meg a közgazdaság helyrehozatalára

Párizsból jelentik: Az új kormány hétfőn megtartotta az első minisztertanácsot, amelynek lefolyásáról igen kevés került nyilvánosságra.

Sarraut miniszterelnök tárgyalásokat folytatott különböző gazdasági tényezőkkel. Biztosra veszik, hogy Sarraut is megtagadja az Amerikának esedékes fizetés teljesítését, épügy, mint elődje, Daladier.

A miniszterelnök hétfőn délután betervezte a minisztertanácsnak a kormány programját, amelynek pénzügyi részében erős

harcot hirdet az infláció ellen és teljes határozottsággal az aranyérték fenntartása mellett foglal állást. Ugyancsak pénzügyi téren szabású adóreformot tervez, hozzáillesztve az adózást a válság által kialakított, jelenlegi gazdasági helyzethez. Gazdasági téren nagy nemzeti munkaprogramot kíván megvalósítani a kormány. Erre a célra többmilliárd frankot vesz igénybe.

A kormányprogram külpolitikai része megállapítja, hogy a Sarraut-kabinet tovább folytatja elődei külpolitikáját, amely a békén és a biztonságon alapszik.

Már ötödször emeli Roosewelt az arany árát

A dollárértéket menthetellenül alányomják. — Gond az európai pénzpiacra. Franciaország felháborodással fogadja az amerikai rohamot

Newyorkból jelentik: A washingtoni ujjáépítési hivatal hétfőn kiadott rendelkezése az Egyesült Államok területén bányászott arany árát unciánként 31 dollár 96 centben állapította meg, ami 14 centtel magasabb a szombaton megállapított árnál. Ez már az ötödik aranyáremelés Roosewelt kormányzása óta.

Párizsból jelentik: Bankárkörökben úgy vélekednek, hogy Roosewelt nagymennyiségű aranyvásárlási rendelkezésével le akarja szorítani az aranyalapról azokat az országokat is, melyek még megmaradtak az aranyvaluta mellett.

Londonból jelentik: Roosewelt legújabb intézkedései következményeként a dollár árfolyama 4.71¹/₄-ről 4.68¹/₂-re gyengült. Az angol pénzügyi körök élesen foglalkoztatják az újabb események. Azt hiszik, hogy a valuta világpolitikai helyzet alakulása azon fordul meg, hogy Anglia szükségesnek tartja-e ellensúlyozni a font áralakulását a dollárral szemben. Ugy hiszik, hogy a többi ország számára a pénzügyi szilárdság megőrzését Roosewelt intézkedése megnehezíti. Ugyanis az amerikai akció elviszi az aranyat azokból az országokból, amelyek meg akarnak maradni az aranystandardon.

Párizsból jelentik: A francia közvélemény óriási felháborodással fogadja Roosewelt elleneknek a külföldön való aranyvásárlásra irányuló rendelkezését. Valamennyi lap felszó-

lítja a kormányt, hogy ne engedjen Amerika nyomásának, hanem kezdjen erélyes akciót az onnan jövő támadás elhárítására. Valamennyi aranyalapos államnak össze kell fogni — írják — és megakadályozni, hogy az egészséges valutarendszer ellen törjenek.

Newyorkból jelentik: A Hearst-sajtó (a nagytőkék érdekeltsége) az amerikai nép elleni merényletnek minősíti Roosewelt legújabb intézkedését. Olyan merényletnek, amely az amerikai alkotmányban biztosított jogokat és Amerika jólétét fenyegeti.

A nők kincse

a dr. Szentpéteriné „AZ EN SZAKÁCSKÖNYVEM” című szakácsművészeti könyv (IV. kiadás) 1000 oldal terjedelemben. A legnagyobb és legtökéletesebb szakácsművészeti könyv. 1000 darab recepten közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását: Levesek, sülték, tészták, befőttek stb. készítését. A leírása olyan háziasszony, hogy aki eddig soha sem főzött, az is tud általa főzni és jó ételket készíteni. A Szakácskönyv ára díszkötésben 150 leí, fűzve 125 leí. Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában és Füssy József könyvkereskedőnél, Torda.

A LÉLEK PARBESZÉDE ISTENNEL

Szent Anzelm Proslogiona és elmélkedései.

A szent születésének 900 éves jubileuma alkalmából latinból fordította és Bevezetéssel ellátta:

Dr. Zoltán Veremund O. S. B.

Ára 25 leí.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cimj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Mindenszentek ünnepe

1933 november 1

Ismét fordult egyet az élet ke-
reke és ismét elkövetkezett Min-
denszentnek nagy és benőseség
ünnepnapja, amelyet már több
mint ezer esztendeje ül meg a keresztény vil-
lág. Eleinte november 13-ára tették, de Szent
Odilo clunyi apát 998-ban november 2-ra ren-
delt el imákat és szentmiseáldozatokat, ame-
lyeket legelőször a benedekrendi zárdá-
ban tartottak s ezeket a vallásgyakorlatokat
később a pápák az egész egyházra kiterjesz-
tették, bár azelőtt is szokásban volt, hogy az
elhaltak lelkiüdvéért bizonyos napokon requie-
meket tartottak, de a halottaknak rendes ün-
nepnapjuk nem volt. IV. Gergely pápa tette
át Mindenszentek ünnepét november 1-ére,
amelyet évszázadok óta az ünnep előestjén a
thumba mellett a holtak officiumának ve-
cersnyéjét végzik, amelyet szentbeszéd követ.
Estefelől aztán megkondulnak a harangok és
minden sírra virágot tűz a kegyelet. Másnap
— november 2-án — van a halottak napja,
amelyen a világ minden katolikus templomá-
ban ünnepies misét celebrálnak a megrendi-
tően szép gyászénekekkel, amely a lelkekbe
markoló „Dies irae, die illa” szavakkal kez-
dődik.

Európában Mindenszentek ünnepe, ille-
ve halottak napja évszázadok óta a kegyelet
emlékezés ünnepe s még a jeltelen sírok sem
maradnak ilyenkor virág, gyertyaszál nélkül.
A világháború után nagyon megkoskodott a
sírok száma és sokan, nagyon sokan vannak,
akik csak a gondolatban, a lelkük mélyén
gyújtják meg a mindenszenti gyertyát kedve-
seik sírján, mert senki sem tudja: Rohatin-
nál, a Doberdón vagy a Fehete-hegyek kö-
zött haltak-e hősi halált s melyik tömegsírban
pihennek? A Dies irae dies illa nekik is szól
s a jó Isten szeme rájuk is pillant ma, mert
ők is szentek nekünk mind, mert mártírhaltak
haltak.

Lapunk legközelebbi száma a szerdai Min-
denszentek ünnepe miatt, csütörtökön délután a
rendes időben jelenik meg.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet
jelentése szerint a következő huszonegy órára
csekély hősüllyedés várható, helyenként széllel
és esővel.

**A király megjelenik a kolozsvári új görög-
keleti templom felavatásán.** Kolozsvár. Saját tud.
November ötödikén szentelték fel ünnepélyesen
a kolozsvári új görögkeleti katedrális, amely ün-
nepésen Károly király is jelen lesz. Miron pat-
riarka, Nicolae metropolita és Ivan püspök tíz
órakor a katedrálisban fogadják a királyt, ez-
után kezdődik a felszentelési ünnepség. Fél egy-
kor a prefektura disztermében a hatóságok üd-
vözölik a királyt, fél kettőkor hivatalos bankett
a katonai körben. Délután 5 órakor vecsernye
lesz az új katedrálisban, hatkor pedig vallásos
hangverseny a román Nemzeti Színházban.

Küszöbön a francia konkordátum. A francia
sajtó minden árnyalata — még a szélsőbaloldali
sajtója is — a közeli konkordátum lehetőségéről
ír Franciaország és a Szentszék között. Msgr.
Fontenelle, a kiváló egyházpolitikus és író a
„La Vie Catholique” című lapban a konkordátum
megkötését sürgeti. Cikkében elmondja, hogy
XI. Pius pápa uralkodása alatt eddig összesen
13 konkordátumot kötöttek meg. Az európai
nagyhatalmak közül egyedül Franciaország nem
vette még fel a Szentszékkel a diplomáciai kap-
csolatot — jóllehet ez államérvék.

Palesztinában kihirdették az ostromállapotot

Az arab asszonyok is résztvesznek a felkelésben. — Haifában progromot hirdettek

Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában a hely-
zet változatlanul súlyos. Legújabb jelentések
szerint a vasárnapnak 33 halottja van. A harcok-
ba az asszonyok is beavatkoztak, akik a házak
tetejéről lövöldöztek a karhatalomra.

Haifában az arabok pogromot hirdettek.

Damaszkuszban általános sztrájk tört ki. Az
angol hatóságok a kiránduló hajókat olyan ki-
kötőkben vesztgelétek, ahol nem fenyegeti őket
veszély.

Egész Palesztina területén mozgósítás folyik.

A palesztinai kormány a mindinkább fenye-
gető helyzet miatt hétfőn este életbe léptette az
ostromállapotot egész Palesztina területére.

Haifában és Nabusban a hétfő aránylag
nyugodtan telt el.

Az arab nemzeti végrehajtó bizottság általá-
nos sztrájk-parancsát még a legkisebb falvakban
is végrehajtják. A forgalom teljesen megakadt.

Mussolini lapja állást foglalt a cseh nép-
számlálás ellen. Milánóból jelentik: Mussolini
lapja, a Popolo d'Italia élesen állást foglal a
csehországi magyarüldözések ellen és leleplez-
éseket közöl a cseh népszámlálásról. A prágai kor-
mány — írja többek között a lap — ha megbiz-
ták volna azzal, hogy Párizsban készítsen nép-
számlálást, képes lett volna kimutatni, hogy a
francia főváros lakosságának többsége — cseh.
A népszámlálás előre kitűzött célja volt: a ma-
gyarság üldözése.

**Kommunista futárt fogtak a kolozsvári
gyorsvonaton.** A kolozsvár—nagyvárad gyors-
vonaton a kalauznak feltűnt egy gyanúsán visel-
kedő fiatalember és a nagyvárad állomásra ér-
kezve, figyelmeztette rá a rendőrséget. Kiderült,
hogy Nussbaum Imrénének hívják, Piskiről jött és
hamis vasúti igazolványt találtak nála. A sziga-
ranca szerint Nussbaum kommunista futár. Fog-
vatartják és a piski rendőrséghez fordultak to-
vábbi felvilágosításért.

**Érdekes fordulat a Reichstag felgyújtása
pörében.** Berlinből jelentik: A Reichstag felgyuj-
tása miatt indított bünpör hétfői tárgyalásán ér-
dekes fordulat állott be: az egyik tanut, Sönkét,
Taneff vádlott szállásadóját letartóztatták. Sön-
ké vallomása során ellenmondásba keveredett
és végül is maga a vádlott: Taneff cáfolta meg.
Erre az elnök rendőroket hivatott és elvezetette
a tanut.

**A jogakadémia egyhangú kiténtetés-
sel végzett hallgatója.** A nagyvárad jog-
akadémián kedden egyhangú kiténtetéssel
szerezte meg oklevelét (licenca) Clintoc Ele-
mér, az ismert kiténtő vívó, Clintoc Jenő vá-
rosi főszámvevő fia. Minthogy a várad jog-
akadémián Clintoc az első, aki egyhangú ki-
téntetéssel fejezte be tanulmányait, a tanári
kar kiténtetésre terjesztette fel.

Párizsban is észrevették a rutén nép nyo-
morát. Párizsból jelentik: Henry Jean Duteil is-
mert francia író egyik lapban hosszabb cikket
közöl, amelyben beszámol a nemrégiben rutén-
földön szerzett tapasztalatairól. „A nép — szól
többek között a cikk — teljesen elszegényedett,
a parasztok a legnagyobb nyomorban élnek, sem-
miféle kereseti lehetőségük nincs. Arról panasz-
kodnak, hogy míg a monarchia összeomlása előtt
soha nem voltak nyomorban, mert minden nyá-
ron leutaztak a Magyar-Alföldre, ahol földmun-
kával megkeresték a megélhetéshez szükséges
pénzt s élelmet, továbbá a folyókön leusztatott
fáért is sok pénzt kaptak — most fával sem
tudnak keresni, mert Csehszlovákia többi részé-
nek nincs szüksége az ő fájukra. A Felvidék
Csehszlovákiával való közössége olyan állapo-
tokat teremtett, amelyek azt fogják eredmé-
nyezni, hogy a ruténség és az egész Felvidék ma-
gyar és tót lakossága néhány év alatt eltűnik
a föld színéről.

**Szombaton este az NSE-Otthon szü-
reti bálja. Kabaré, tombola, 4 tagú új
jazz-zenekar.**

Férje féltékenysége miatt morfiumot ivott.
Nagyváradon Nagy József vasúti 33 éves fele-
sége kedden hajnalban félhárom órakor a Nil-
gesz-telepi Moşilor-utca 51. számú házban nagy
adag morfiummal megmérgezte magát. A Bihar-
megyei Közkórházba szállították, de eszméletét
délig még nem nyerte vissza. Hozzáátartozói sze-
rint valószínűleg férjének féltékeny természete
s az abból eredő családi viszályok lendítették ki
a fiatal asszony lelki egyensúlyát.

Elkobozták Pesten a Népszavát. Budapestről
jelentik: Az ügyészség elkoboztatta a Népszava
keddi számát, „Túl októberen” című vezércik-
kéért. A cikkben az ügyészség állam- és társa-
dalmi rend elleni igazgatást lát.

**Mulatozás közben fogták el a vasúti pénztár
kifosztóját.** Temesvár. Saját tud. A rendőrség
razziát tartott és feltűnő mulatozás közben ért
egy fiatalembert, aki nem tudta magát igazolni.
Kitént róla, hogy Ernszt Ferenc gavosdai ille-
tőségű fegyházviselt ember. Szeptemberben sza-
badult ki a nagyenyedi fegyházból, ahol külön-
böző betöréses lopás miatt két és fél évet töl-
tött. Bevalotta, hogy péntekről szombatira virra-
dó éjjelen kifosztotta a medvesi vasúti pénztárt,
ahol 3500 leit talált. Eddig Negru Mátyás állo-
máskötőt, illetve kiadórt gyanúsították a lo-
pással. Ernszt bevalotta, hogy a kasszakulcsot
a forgalmi irodából lopta el és Temesváron
a Scudiér-parkban elásta. Meg is találták ott,
sőt egy revolver is volt mellette elásva.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 háromnegyed,
London 16.33 fél, Newyork 343, Brüsszel 72.05, Mi-
lánó 27.19, Madrid 43.20, Amszterdam 208.25, Ber-
lín 123.20, Bécs 72.58 (57.60), Prága 15.33, Varsó
57.85, Belgrád 700, Bukarest 305.

A Nagyvárad Terménytőzsde árfolyamai:
Búza 78 kg-os (4 százalék keverék) 370, árpa 180,
rozs 230, zab 170, tengeri 240, napraforgómag
265, tökmag 265, dió 1300 lei (100 kilogrammon-
ként ab Nagyvárad).

**Az érdekelt előfizetőink szives figyel-
mébe.** Felkérjük t. előfizetőinket, hogy
hátralékos és esedékes díjaikat címünk-
re átutalni sziveskedjenek, nehogy la-
pünk küldése ennek elmulasztása esetén,
akadályba ütközzék.

Tudás
Gönyű
Kacaj
Szellem

PAPINI:
GÓG-ja

Egy roppantkulturájú író sírva
vigadó vallomása koráról és korá-
nak infantilizmusba zuhant szel-
leméről. Egy hallatlanul mély
szellem szinte emberfeletti kísér-
lete, hogy egy groteszk szintézis-
ben egész kultúránkat felfogja és
pörére vetkőztetve bemutatassa.
Ford, Schaw, Maeterlinck, Freud,
Gandhi, Wells, Edison, Einstein,
Lenin a világhírű szerző tükrében!

Ára 80 lei.

ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

Athenaeum-kiadás.

PAPINI:

Krisztus története

Kapható: az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

Propaganda kiadás. 572 oldal. :: Egészvászonkötés. Ára: 90 lei és portó.

Halálozás. Id. Papolczy Csorja Papolczy Béla földbirtokos 82 éves korában Szinérváralján meghalt. Temetése hétfőn volt, igen nagy részvét mellett, a római katolikus egyház szervertartása szerint. A Papolczy Csorja Papolczy-családon kívül a Sztójkafalvi, Szamolnokyi, Berencei-Kovács, Ludányi-Bay, Aranyitkai Svájczér családok gyászolják.

Alarcos banditák fejszével támadtak rá egy racsorázó családra Karánsebesen. Temesvár. Saját tud. Karánsebes közönsége kedélyét egy vakmerő rablótámadás tartja izgalomban, amely a város szívében történt. Vasárnap este Gavriła Miklós nyugalmazott tanító családja kedélyes beszélgetésben ült együtt. A tanítón, feleségén és leányán kívül egy látogatójuk, Stancovici orvos-tanhallgató volt jelen. Vacsora után még kedélyesen együtt voltak, amikor felpattant az ajtó és hat fejszével felfegyverzett alak toppant be. Arcuk vörös festékkel volt bemázolva s fejszéikkel fenyegetőzve, erőlyesen követelték:

— Ide a pénzzel!

A meglepett társaság ijedtségéből még fel sem ocsudhatott, amikor a banditák már — abban a hiszemben, hogy Gavriláék nem akarják pénzüket odaadni, nekik estek a fejszéikkel, agyba-főbe kezdték verni őket. Elsőnek Gavriła tanító rogyott össze a fejszecsapások alatt. Felesége és leánya is megsebesültek már és súlyos sérülést szenvedtek a diák is, amikor az utóbbi összeszedve minden erejét, az éléskamrán át az utcára menekült. Gavriláék lakása úgyszólván a város szívében van, alig néhány száz lépésnyire a Zöldfa étteremtől és szállodától. Stancovici az utcán elvánszorgott a Zöldfáig és kétségbeesetten segítségért kiáltozott. Az elősietőknek még röviden meg tudta mondani, mi történt a szomszédságban s aztán eszméletlenül terült el a földön. Rögtön nagyobb tömeg rendőrséggel egyetemben elisietett Gavriláék házába, azonban a banditákat már nem találták meg, mert amikor észrevették, hogy a megtámadottak egyike hiányzik, odábbálltak. Valószínűleg a kerten át távoztak. A sebesültek közül a tanító meg az orvostanhallgató szenvedtek igen súlyos sérüléseket. A rendőrség katonasággal megerősítve kutatja mindenütt a banditákat.

Üngyilkos körjegyző. Temesvár. Saját tud. Delényes krassómezei községben főbelötte magát Begu Árpád körjegyző. Fizetését már hónapok óta egyáltalán nem, vagy csak rendszertelenül kapta meg, ami igen elkésztette, azonkívül családi ellentétek is bántották. Beszállították a resicai kórházba. Az orvosok biznak felépülésében.

Egész vonat robogott végig egy kisgyermek felett. Temesvár. Saját tud. A resica-temesvári személyvonat Vojteken, a pályaudvari bejáró előtt egy kisgyermeken robogott végig. Almás Imre vojteki lakos tizenhét hónapos Imre nevű fiacskája eltiptegette a vasúti vágányig s elfáradva, ledőlt a sínek közé és elaludt, anélkül, hogy észrevették volna. Amikor aztán megérkezett a resicai vonat, a mozdonyvezető meglátta az alvó gyermeket, de már csak akkor, amikor a mozdony csaknem elérte. A vonat átrobogott a gyermek s amikor a vonat személyzete a szerencsétlenség színhelyére futott, legnagyobb csodálkozására, élve találta a gyermeket. Keservesen sirt, fején seb volt. Valószínűleg felriadt álmából, amikor ott dühörögtek felette a vonat kerekéi és fel akart tápázkodni: ekkor valamely leelőző lánc kólinthatta fejbe. Vadas vonatvezető a karjaiba kapta a gyermeket, a szolgálati kocsiba vitte. Az utasok közt volt egy orvos, aki bekötözte. A gyermeket behozták Temesvárra, a gyermekkórházba. Már jobban van és állapota nem veszélyes.

Felmentették a lázítás vádja alól a szász nemzeti szocialista vezért. Brassó. Saját tud. Tegnap tárgyalta a brassói tábla Pomarius Alfrédnek, a nemzeti szocialista szászok segesvári tagozata vezetőjének a fellebbezését, akit tudvalevőleg a segesvári törvényszék nemzeti szocialista propaganda miatt vont felelősségre. A tárgyaláson az ügyész inkább védő, mint vádbeszédet mondott. Kijelentette, hogy a vádlott tevékenységét inkább építő, mint romboló hatásúnak lehet tekinteni. Beszéde után a tábla rövid tanácskozás után Pomarius Alfrédot felmentette a vád és annak következményei alól. Az ítéletet azzal indokolták, hogy Románia valamennyi állampolgárának egyenlő jogokat biztosít és senkit sem részesít kivételes elbánásban. Végül a tábla elnöke a következő szavakat intézte Pomariusához:

— Dolgozzon csak tovább, éppen úgy, mint eddig, nemzetének javára. És dolgozzon tovább az ifjuság nevelésén, hogy az tanuljon és munkálkodjon és ne lézengjen az utcán. Mert Hitler Adolf nem erőszakosságokkal és öklével, hanem szellemével és egyéniségével vitte diadalra eszméit.

Pontos és folytatólagos

kézből csak úgy biztosíthatunk, ha előfizetését idejében

megújítja.

Postal befizetésliapot már küldtünk.

ERDÉLYI LAPOK

Tőzsdei deviza- és valuta-árfolyamok. (Bukarest, október 31.) Devizák: Párizs 6.59—6.58 fél, London 543—534, Newyork 122—113, Milánó 8.98—8.86, Zürich 32.93—32.60, Prüsszel 23.60—23.45, Berlin 41—40, Amszterdam 68.40—67.90. Valuták (effekt.): Francia fr. 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belga frank 23.50—23.80, fontsterling 535—545, olasz lira 8.80—9.25, török lira 78—81, dollár 115—123, birodalmi márka 39.80—41.50, holland forint 67—69, cseh korona 4.95—5, pengő 23—24, osztrák silling 20—22, zloty 18.80—19.50, dinár 2.20—2.50, drachma 1—1.10, léva 1.50—1.20.

A gabonapiac árai Nagyváradon. (Október 31.) Búza 360—380, rozs 220—240, árpa 190, sör-árpa 220, zab 160—190, ó-tengeri 250—260, új-tengeri 140—180, 0-ás liszt 7, főző liszt 6 lei. A tartózkodó kínálat és élénk kereslet miatt az árak emelkednek.

Mai tárcánk

Krisztus története világhírű írójának, Giovanni Papini-nak *Góg* címen most megjelent könyve újra világszenzáció. A világsajtó nem győz eleget foglalkozni a nagyolasz zseninek ezzel a munkájával, amelyet nagy-szerű nyelvezettel dr. Nyisztor Zoltán, az egyik legtekintélyesebb magyar folyóiratnak, a *Magyar Kultúra*-nak kiváló szerkesztője fordított magyarra. Dr. Nyisztor a könyvhöz nagy-szerű előszót írt, amelyben pompásan jellemzi Papininek ezt a ragyogó munkáját és a következőket mondja:

Figyelmeztetem az olvasót, hogy a világ-irodalom egyik leggroteszkebb könyvét kezdi olvasni. Amilyen juresa a címe, olyanok az egyes fejezetek, a gondolatok, a stílus, az egész könyv. Csak azt ne higgye senki, hogy itt nevetni kell vagy lehet! Abban a fantasztikus, groteszk alakban, akit Papini szédületes irói tehetsége Gógban megteremtett, aki barbárul és modernül, Krözusként és Lázárként, mint az elállatiasodás és hyperkritika próféta ágál, a modern élet és kultúra csödjé imbolyog. Egy hallatlanul mély szellem szinté emberfölötti kísérlete, hogy egy groteszk, kínos, szinte véres szintézisben egész kultúránkat — nagy személyeiben, szellemi és társadalmi áramlataiban — elfogja és pörére vetkeztetve bemutassa.

Eppen azért ez a könyv minden grotesksége mellett is halálosan komoly könyv. Egy roppant kultúrájú író sírva vigadó vallo-mása koráról és korának infantilizmusba zuhant szelleméről. Egy kísérletiesen kinyúló óriási kéz, amely századunk falára a pusztulás szörnyű, dermesztő próféciáját írja.

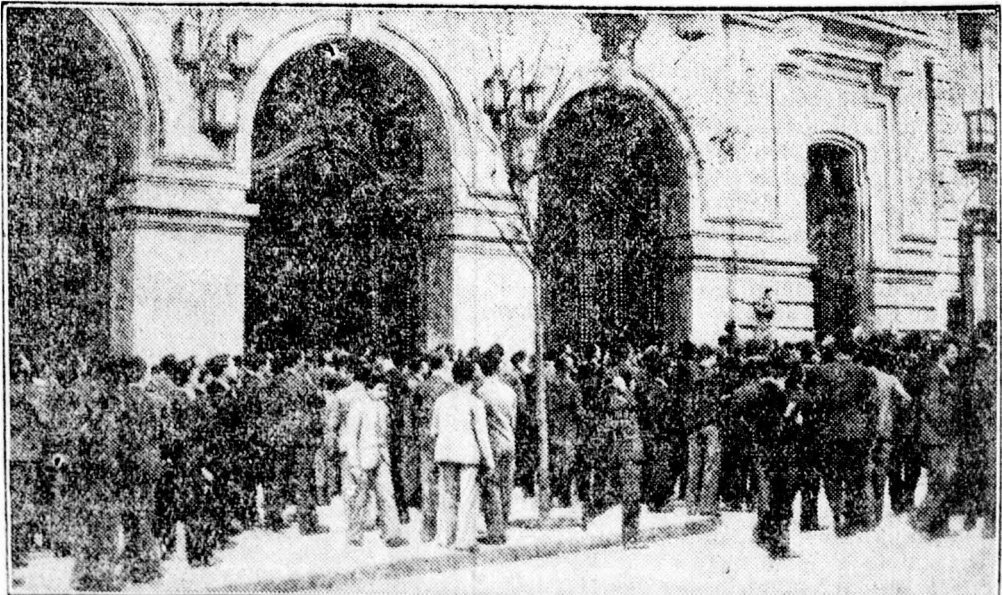
Lehet, hogy vannak nagyobb írók és költők Papinínál; lehet, hogy Papini munkáiban is van egyenetesebb, simább, irodalmibb alkotás a Gógnál; de nagyobb kultúrájú, szédületesebb és véresebb problémákat görgető író nincs Papinínál ma Európában s barbár szépségű szelleme egy munkájában sem surol olyan óriási területeket s olyan csillaghullással, mint ebben.

Félnem kellett, hogy ebből a pávatollas magyar kultúrából és irodalomból, ahol csak a limonádé és a trágárság a „cikk” és „márka”, elikkasztják ezt a kíméletlen őszinteségű könyvet, azért vállalkoztam az átültetésére. Nem könnyű munka, de hallatlan élvezet volt. Üzenem mindenkinek: Gógon szabad mosolyogni, de tanulni kell belőle!

Nyisztor Zoltán

Mai tárcánkban két érdekes fejezetet közlünk Papini könyvéből.

Romániában Papini *Góg* című könyvének kizárólagos képviselője az *Erdélyi Lapok* könyvosztálya. Egy példány ára 80 lei.

Diákzavargások Madridban

Spanyol diákok tüntetnek a belügyminiszterium előtt. A madridi egyetemi hallgatók larmás utcai tüntetéseket rendeztek a kormány ellen. A rendőrség szembeszállt a tüntetőkkel, elsősorban az orvostanhallgatókkal és gumibotokkal verték szét őket.

SZÍNHÁZ

Primadonnaházastítás, mint az erdélyi magyar színészet megmentője

— A kormány nem engedi be a magyarországi színészeket —

Bukarest. Saját tud. Az idei szini évad megkezdésének előkészítő munkái feltűnően sokáig tartották itt, Bukarestben az erdélyi színigazgatókat. Nem a koncesszió megszerzésének gondja, baja, utánjárása miatt. A színházi vezérigazgatóság a régi direktoroknak szívesen és fennakadás nélkül kiutalja a játszási engedélyt. Egyéb okok kényszerítik a színigazgatókat a hosszas bukaresti kilincselésre.

Nem tudják nélkülözni a magyarországi színészeket.

Es a minisztérium még mindig hajthatatlan.

— Minisztertanácsi végzés tiltja, hogy idegen állampolgárságu színészek alkalmazását megengedjük, — hangzik illetékes helyen a magyar színigazgatók kapacitálására a stereotip válasz. — Tessék Vajdától engedélyt hozni, akármilyen formában s mi készséggel beengedünk minden magyarországi színészt, aki ellen a sziguranának nincs kifogása.

Vajdától azonban nem lehet megszerezni a hozzájárulást. Szabadkai színigazgató, aki valami két héti próbkozott Bukarestben, üres kézzel távozott; Parlagi nevében a kitűnő összeköttetésekkel rendelkező Gróf László interveniált s a napokban küldte meg a nagyváradi kolozsvári igazgatónak az elutasító választ; Szendrei most próbálkozik, de esténként a Royal kávéház művészasztalánál, ahol

Gróf László, Erdélyi Miklós, Gróf Lászlóné és néhány Bukarestben facérkodó erdélyi színész mindennapos vendégek, mindig ugyanazzal a rezignációval jelenti ki, hogy még semmi eredmény: az illetékes tényezőket nem lehet jobb belátásra bírni.

— Pedig — mondja, — ha a fejünk tetejére állunk se tudunk nagyobb társulatot megszervezni magyarországi színészek nélkül. Erdélyben egyszerűen nincs utánpótlás se primadonnában, se énekes bonvivánban. A régi jó erdélyi színészek kiöregedtek ebből a szerepkörből. S rendes, komoly színiiskola sohasem is működött Erdélyben. Mert azok a görletanfolyamok, amiket majdnem minden nagyobb színház rendezője nyitott, csak éppen használható színész-generáció nevelésére nem alkalmasak.

— S miért nem igyekeznek az erdélyi igazgatók — kérdezzük, — hazai tehetségeket felfedezni és kitaníttatni Magyarországon?

— Ahhoz — hangzik a szakértők egyhangú válasza, — nincs ma elegendő pénzük az erdélyi színigazgatóknak.

Ehelyett más eszközöz folyamodnak. Szabadkai például már elhatározta, hogy férjhez adja egy román állampolgárhoz magyar honosságu primadonnáját, mert ez a legkönnyebb és leggyorsabb honosítási eljárás. Kiszemel a társulatában egy rendezett állampolgársági viszonyok között élő színészt s arra ráparancsol:

— Egy hét leforgása alatt feleségül veszed a primadonnát. Természetesen csak az anyakönyvvezető előtt, nem tényleges házasság céljából.

A kvázi-férji állásra bizonyára szívesen vállalkozik a társulat akármelyik tagja. Pláne, ha az igazgató garantálja az azonnal benyújtandó válókereset összes költségeit...

— Igen ám, — sóhajt fel Szendrei, — de mit csináljak én a primadonnámmal, aki férjes asszony s az ura Debrecenben élő igen gazdag magyar állampolgár? Erővel elválasszam attól, hogy férjhez adjam egy aradi kóristához? Erre már nem kényszeríthet bennünket az idegen honosságu színészeket kitiltó minisztertanácsi határozat drákói szigora sem.

A dologban pedig a legbosszantóbb az, hogy az illetékes körök ezt a minisztertanácsi határozatot nemcsak más európai államok hasonló intézkedésével, hanem azzal is indokolhatják, hogy a határozatot erdélyi magyar színészek kérésére hozták.

Valami egy évvel ezelőtt ugyanis Szakács Árpád volt nagyváradi komikusszínész megengedte magának azt a drámai gesztust, hogy még vagy tíz-tizenkét erdélyi színész aláírásával emlékiratot nyújtott be a minisztériumhoz, amelyben a belöldi színészek kenyerének biztosítása céljából az idegen állampolgárságu színészek kitiltását kérte.

Megjegyzendő, hogy — amint a bukaresti Royal kávéházban az erdélyi magyar színészeti betegágya fölött konziliumot tartó tényleges és volt direktorok egyhanguan megállapítják, — a memorandum aláírói egytől-egyig vagy teljesen használhatatlan elemek, vagy mint maga Szakács Árpád is, olyan öszszeférhetetlen, izgága természetűek, hogy erdélyi szerződésre nehezen lehetett kilátásuk. Legkevésbé sem számíthatók pedig a kérvényezők azok közé, akik az erdélyi magyar színészeket képviselhetik. Hiszen azok, akik még nem bírtak másfelé tájékozódni erről az egyre rögzesebb pályáról, jól tudják, hogy a Magyarországról importált színészek nem veszik el a belöldiek kenyerét. Sőt kenyerhez juttatják őket. Mert a magyarországiak még valahogy „be tudják hozni” a közönséget a

Könyvüldonság!

GERELY JOLÁN

A MŰVELT LEÁNY

Ez az első kat. szellemű leányoknak írt illemkönyv. A pedagógusok kezében pompás vezérfonal, a fiatal leányoknak pedig szeretettel eligazító jóbarát, a társadalmi élet sok külsőséget is megkiváló szövevényeiben.

Csinos kiállításban, amatorkötésben, tetszetős, modern borítóval. Ara 84 L. és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

színházba. Az erdélyiek, sajnos, már nem tudják megtenni ezt.

Mindez természetesen hidegen hagyja a kormányt, amelynek érthetőleg nem szívügye az erdélyi magyar színészet megmentése.

De bizonyára nem szívügye Szakács Árpádnak sem, aki, mint értesülünk, most Magyarországon kapott szerződést valahol.

Ahol tudniillik nem tiltják ki a románhonos színészeket, mint ahogy ezt a magyarokkal Erdélyben, a Szakácsék emlékiratára hivatkozó román hatóságok megteszik.

(j. b.)

Szerződés nélkül maradtak Nagyvárad színészei

Nagyon rövid idő választ el a nagyváradi színház megnyitásától és a nagyváradi régi színészek még mindig szerződés nélkül állanak. Nagyvárad társadalmi megbotránkozottan tárgyalja, hogy olyan régi s a társadalom minden rétegével összenőtt művészek, mint Tóthné Pogány Janka, aki 30 esztendeje, Hunyadné Körösy Juci, aki 23 esztendeje, továbbá Stoll Béla, aki szintén több évtizede van hozzáforrva a színházhoz, akik nem mehetnek el se péknek, se szabónak, mert színészek, az a hivatásuk, a kenyerük — kenyér nélkül maradtak. A megdöbbenést fokozza az, hogy ezzel szemben Kolozsváron egyetlen színész se maradt kenyér nélkül, időre, tehetségre való tekintet nélkül mindenkit leszerződtek. Szóval Nagyvárad közönségének és a Magyar Pártnak azt a határozottan kifejezett kívánságát, hogy a váradi régi kedvenc színészek szerződés nélkül ne maradjanak nem teljesítették.

Fel sem tétellezhető, hogy ez Parlagi Lajos színigazgatótól volt. Hanem múlik azon a vezetésen, amely odajuttatta a kolozsvári és váradi színházat, ahova jutott és amely, úgy látszik, tovább is kezében tartja a gyeplőt s Nagyváradot megint nem hajlandó semmibe se venni. Gondolják, hogy ez előnyös lesz a színház üzleti menetére? Nem kegyelemkenyerről beszélünk, hanem komoly szerződéséről, akiknek kizárását a váradi színpadról éppen úgy nem hajlandó zsebretenni Nagyvárad közönsége, mint ahogy a kolozsvári közönség ragaszkodott mindig városához forrott régi művészeihez.

Heti műsor:

Kolozsvár:

Szerda: Két árva.

Csütörtök: Ember a hid alatt zárkörű főpróba miatt nincs előadás.

Péntek: Ember a hid alatt. (Bemutató).

Szombat délután 4 órakor: Két árva. — Este fél 9 órakor: Ember a hid alatt.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Timosa. Délután 4 és este 8 órakor: Ember a hid alatt.

Tétfőn: Ember a hid alatt.

Megjelentek
az
Erdélyi Lapok
1934. évi
NAPTÁRAI

- ERDÉLYI SZENT CSALÁD NAPTÁR.**
Sima papíron, igen szép képekkel, művészi borítóval, a legváltozatosabb tartalommal, 160 oldal Ara: 20 lei.
- MESEMONDÓ NAPTÁR.**
Népies, érdekesítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész, 112 oldal Ara: 15 lei.
- FÖLDMŰVELŐK NAPTÁRA.**
Népies, érdekesítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész, 112 oldal Ara: 15 lei.
- KERESZTÉNY ÉLET KÉPES NAGY NAPTÁR**
Népies, érdekesítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész, 112 oldal Ara: 15 lei.
- PÁZMÁNY PÉTER NAGY KÉPES NAPTÁR.**
Népies, érdekesítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész, 112 oldal Ara: 15 lei.
- MARIAPÓCSI KÉPES NAGY NAPTÁR.**
Népies, érdekesítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész, 112 oldal Ara: 15 lei.

Magános megrendelőknek, legalább 20 példány rendelése esetén 100% engedmény, 20 példányon felüli rendelés esetén a szállítási költséget a kiadó viseli. Könyvkereskedőknek legalább 30 példány rendelése esetén 25% engedmény.

ERDÉLYI LAPOK NAPTÁROSZTÁLYA

SPORT

Magyar atléták nagy sikere Olaszországban

Triesztből jelentik: A trieszti nemzetközi atlétikai versenyen a magyar atléták kiválóan szerepeltek. Az eredmények a következők:

400 m. gát: Kovács (BBTE) 55.3 mp., Facelli olasz 55.3 mp. Mellszélességgel nyerve.

110 m. gát: Kovács (BBTE) 15.3 mp., Toetti (olasz) 16.4 mp. Az osztrák Landmayer a hatodik gátnál már feladta a küzdelmet.

200 m. síkfutás: Paizs (magyar) 22.2 mp., 2. Rinner (osztrák) 22.5 mp.

400 m.: 1. Rinner (osztrák) 49.9 mp.
800 m.: Beccali (olasz) 1 p. 54.3 mp.
3000 m.: Serati (olasz) 9 p. 04.5 mp.
Diszkoszvetés: Donogán (magyar) 45 m. 61 cm-es dobásával második.

Távolugrás: Toetti (olasz) 663 cm.
Magasugrás: Tomassi (olasz) 185 cm.
Rudugrás: Innocenti (olasz) (370 cm.)
4x100 m.: 1. BBTE 42.8 mp., 2. Görtz csapata.
4x400 m.: Pro Patria, Milano 3 p. 29.1 mp.

A Nemzeti Bajnokság állása

Vasárnap csak egy mérkőzést játszottak le a Nemzeti Bajnokságban. Ugyanis azok a csapatok, amelyek válogatott játékosokat adtak Svájc vagy Bulgária ellen, nem voltak kötelesek bajnoki mérkőzésre kiállni. A táblázat szembetűnő a két aradi csapat jó helyezése. A Gloria rossz őszi formája után itélve, senki sem számított arra, hogy — akár egy fordulóra is, de — listavezető legyen. Az AMTE második helye sem kisebb meglepetés. A Crisana biztosan tartja az első helyet az A) csoportban. Legerősebb ellenfele, az Universitatea már 3 pontot adott le. A B) csoportban a NAC nehezen indul. Jelenleg az 5. helyen áll. Itt a legjobb a Juventus, amely eddig csak egy pontot adott le.

A táblázat egyébként a következő:

A. csoport.

1. Crisana	4	3	1	0	15:4	7
2. AMTE	4	3	0	1	12:5	6
3. B. CFR	4	3	0	1	7:4	6
4. Universitatea	4	2	1	1	13:9	5
5. Kinizsi	4	2	0	2	6:12	4
6. P. Tricolor	4	1	0	3	7:13	2
7. Venus	4	1	0	3	6:13	2
8. Brasovia	4	0	0	4	4:10	0

B. csoport.

1. Gloria CFR	5	3	2	0	13:10	8
2. Juventus	4	3	1	0	11:5	7
3. Ripensia	4	3	1	1	16:7	7
4. Unirea Tricolor	5	2	2	1	8:7	6
5. NAC	4	2	1	1	10:8	5
6. Románia	5	1	1	3	13:14	3
7. Soimi	5	0	1	4	4:15	1
8. Mures	5	0	1	4	7:16	1

Belföldi sporteredmények:

Szatmár: Barkochba—Viktoria (Nagykároly) 1:1 (1:0). Bajnoki. A mérkőzése félbemaradt hét perccel a befejezés előtt, mivel a Viktoria nem akarta elismerni az ellene megítélt 11-esét. SzSE—Törekvés 0:0. Bajnoki. Az erőviszonyoknak megfelelő döntetlen.

Nagykároly: Tricolor—Nagykárolyi Törekvés 1:0 (1:0). Izgalmas bajnoki mérkőzés.

Beszterce: Kolozsvári újságírók—Kerámia 4:4 (3:2).

Marosvásárhely: Viktoria—MMTE 1:1 (0:0) Bajnoki.

Szászrégen: MSE—Productia 2:1 (1:1).

Temesvár: Transilvania—TMTE 2:1 (1:1). Román Kupa mérkőzés.

Resica: UDR—Ilsa 2:2 (2:2). Román Kupa mérkőzés.

A Gyulafehérvári Kolping újabb győzelme. Október 29-én revánsmérkőzést játszott a Gyulafehérvári Kolping a Mailáth-gimnázium csapatával 3:1 (1:1) arányban. Góllövők: Csukor, Balcsi és Deák, illetve Szabó. Székely tanár kifogástalanul bírskodott.

195 cm-es ugrásával Bodosi ismét beállította a saját országos rekordját Pécs város ötös csapata magasugró bajnokságában. Hideg időben, laza pályán elért eredménye szenzációs.

Uj edző a Nagyvárad Kolping Sportegylet tornaszakosztályában. A Nagyvárad Kolping Sportegylet tornaszakosztályának eddigi vezetője, Tóth Sándor november elején hadbavonul. Távozásával a tornaszakosztály legteljesebb tagját és vezetőjét kénytelen nélkülözni. Tóth Sándort hétfőn este ifjúsági gyűlés keretében meleg szavakkal búcsúztatta el az egyesület elnöke. Utóda Miszlay Sándor kiváló szertornász lesz, aki tudását szintén a Kolping tornaszakosztályában szerezte. A tornaórákat hétfőn és csütörtökön este 8—11 óráig tartják a Legényegylet tornatermében. Tandíj nincs.

Uj időtartamvilágrecord az úszásban. Prafulla Kumar Ghose bengáliai úszó a fákrok méltó utódjának bizonyult, mert Rangoonban 79 óra és 24 percig úszott megszakítás nélkül. Ezzel az eredménnyel világrecordot állított fel, de annyira kimerült, hogy szőhöz sem tudott jutni, mikor kihúzták a vízből és fáradt legyintéssel viszonzta a nézők ünneplését.

Perry vereséget szenvedett Ausztráliában. A túrázó angol tennisjátékosok közül Perry 6:4, 6:4 arányú vereséget szenvedett Malfroytól, Lee Wilson ellen 6:4, 4:6, 6:2 arányban győzött, a Perry—Wilde kettős pedig a Malfroy—Wilson-párt 5:7, 6:4, 3:6, 6:1, 6:3 arányban verte meg.

A KKASE vasárnapi gyalogló versenyének eredményei. Szeniorverseny: 1. Szabó József egyetemenként 1 óra 47 p. 53 mp., 2. Pick Gerhard TC 1 óra 54 p. 09 mp., 3. Kegye János Kolping 2 óra 32 mp. Megterhelés 15 kg., indulók száma: 6. Ifjúsági verseny: 1. Farkas Tibor KKASE 1 óra 51 p. 30 mp., 2. Dóczy István KKASE 1 óra 51 p. 37 mp.

Jégsport. Wiener Eislauf Verein—francia válogatott 7:1. Nemzetközi jéghokki mérkőzés.

Dél-Franciaország válogatottja a magyarok ellen. Lyonból jelentik: A november 1-én Lyonban Magyarország B. csapata ellen kiálló délfrancia válogatottat a következőképpen állították fel: Voyard — Chardar, Hilliet — Charbit, Pohan, Granier — Kramer, Klima, Fehino, e Cros, Polg. A csapatnak Bouquet, Pollard, Chavidan és Stevanovich a tartalékjai.

A magyar I. profiliga állása

1. Ferencváros	6	6	0	0	24:7	12
2. Kispest	8	5	2	1	23:9	12
3. Újpest	7	4	2	1	19:9	10
4. Bocsikai	6	4	0	2	14:7	8
5. Somogy	9	4	0	5	12:25	8
6. Attila	9	3	1	5	16:22	7
7. Phöbus	7	2	2	3	11:14	6
8. Szeged FC	8	3	0	5	18:20	6
9. III. kerület	5	2	1	2	15:13	5
10. Budai 11	7	2	1	4	15:19	5
11. Hungária	6	2	0	4	11:12	4
12. Nemzeti	7	1	1	5	11:26	3

Ausztria—Magyarország kézilabdamerkőzés 6:4 (3:1).

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.

Adás-vétel

Női varrógép jókarban lévő, olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Egy jókarban lévő gyermekocsi eladó. — Strada Simeon Barnuti 11, volt Damjanich u.

Eladó egy alig használt fehér zománcos asztalspor, egy kis vaskályha, 2 tüstös, egy perzsaszőnyeg, szövöszék. Vagner, Vlahuța-u. 14.

Egy drb. gyorsajtó 13-as augsburgi gyártmány, kifogástalan üzemképes állapotban igen jutányos áron kapható. Közelebbi felvilágosítás: Kalmár Nándor és fia cégtől, Arad, Str. Ioan Calvin 9. kapható.

Rhode Island tenyész-kakasok és jércek, eredeti angol és dán vérből kaphatók Uferbach Erviné fajbaromitenyészetében. Oradea, Str. Nic. Zsiga 52. Telefon: 128.

Fajgyümölcsfák legszébbek legolcsóbban Czira Kálmán kertészetében. Kertrendezést vállalok.

Két új hajtókocsi és egy korde eladó. Püspöki-ut 56. sz.

Használt kétszárnyu ajtó, ablakok, kisebb ablakráámák, tüggönyrtáma eladó Bölesöde-u. 2.

Vadászállvány és fajtiszta énekő kanárimadarak eladók. Percses-utca 22. sz.

Lakás

Kapualatti különbejárható butorozott egymásbanyiló utcai szoba, fűdőszoza használattal, 1—2 személy részére kiadó, esetleg az egyik szoba irodának is megfelel. Str. Andrei Muresan (Szigligeti-u.) 12.

Egy kétszobás utcai és egy egyszobás udvari lakás kiadó november 1-re, Körös-utca (Str. Take J. nescu) 41.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel álló lakás szép, virágos udvarban azonnalra kiadó. Nagyvárad, Temető-u. 11.

2 garzónszoba, előszoba bejárattal azonnalra kiadó, irodának alkalmas. Str. Moldova (Kálvária-u.) No. 18.

Kapualatti bejárattal butorozott szoba ellátással vagy anélkül kiadó, Lukács Gy. u. 7.

Különléle.

Tiszteletes nő központban lakást esetleg teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Alkalmazás

Megbízható, főzni tudó bejárónő, jóbizonnyítvány, nov. 1-től felveszek. Cim a kiadóban.

A nagy magyar apologetika:

BANGHA: Nagy kérdések útján. Füzve 30, kötve — — — 70 lei
BANGHA: Istenhit és Istenagadás. Füzve 80, kötve — — — 120 lei
BANGHA: Jézus istenségének bizonyítékai. Füzve 80, kötve — 120 lei
BANGHA: A katolikus egyház isteni eredete. Füzve 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

Hallóóó !!

Olcsóbb lett!

Dsida Jenő:

Magyar karaván

Itálián keresztül

Az „Erdélyi Lapok” társasutazása résztvevőinek különösen kedves meglepetés. A helyszíni felvételekkel gazdagon illusztrált könyv.

Ára:

50

lei.

ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.